

Valsts akciju sabiedrība
“Latvijas dzelzceļš”

Konsolidēts neauditēts
2023. gada pārskats

SATURS

INFORMĀCIJA PAR KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBU	3
VADĪBAS ZIŅOJUMS	5
KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI	16
KONSOLIDĒTAIS PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS	16
KONSOLIDĒTAIS APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS.....	17
KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI.....	18
KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS.....	20
KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS.....	21
KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI	23

INFORMĀCIJA PAR KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBU

Koncerna mātes sabiedrības nosaukums	LATVIJAS DZELZCEĻŠ
Koncerna mātes sabiedrības juridiskais statuss	Valsts akciju sabiedrība
Adrese	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1547
Vienotais reģistrācijas numurs	40003032065
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā	01.10.1991.
Reģistrācijas datums Komercreģistrā	10.09.2004.
Reģistrācijas vieta	Rīga
Komersanta reģistrācijas apliecības izdošanas datums	10.09.2004.
Akcionārs	Latvijas Republika (100%)
Kapitāla daļu turētājs	Latvijas Republikas Satiksmes ministrija Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1743
Pārraudzības institūcija	Sabiedrības padome
Padome	Andris LIEPIŅŠ, padomes priekšsēdētāja vietnieks Reinis CEPLIS, padomes loceklis Jānis LANGE, padomes priekšsēdētājs līdz 21.11.2023. Andris MALDUPS, padomes loceklis līdz 13.01.2023. Juris KAĻEŅUKS, padomes loceklis no 02.02.2022. līdz 13.01.2023.
Pārvaldes institūcija	Sabiedrības valde
Valde	Rinalds PĻAVNIEKS, valdes priekšsēdētājs no 10.02.2023., valdes loceklis līdz 09.02.2023. Vita BALODE-ANDRŪSA, valdes locekle Māris KLEINBERGS, valdes priekšsēdētājs līdz 09.02.2023.
Revidenti	SIA "PricewaterhouseCoopers" vienotais reģ. Nr. 40003142793 LZRA komercsabiedrības licence Nr .5 Kr.Valdemāra iela 21-21 Rīga, LV-1010 Latvija Atbildīgā zvērinātā revidente Jana Smirnova Sertifikāts Nr.188
Pārskata gads	2023. gada 1. janvāris – 2023. gada 31. decembris

Meitas sabiedrības

SIA "LDZ CARGO"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788421
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-1, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. – 31.12.2023.
SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788351
Adrese	Turģeņeva iela 21, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. – 31.12.2023.
SIA "LDZ Loģistika"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003988480
Adrese	Dzirnavu iela 147, k-2, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. – 31.12.2023.
SIA "LDZ apsardze"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003620112
Adrese	Zasas iela 5-3, Rīga, LV-1057
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. – 31.12.2023.
AS "LatRailNet"	
Vienotais reģistrācijas numurs	40103361063
Adrese	Pērses iela 8, Rīga, LV-1011
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"
Pārskata gads	01.01.2023. – 31.12.2023.
SIA "LDZ infrastruktūra" (likvidēta 12.04.2023.)	
Vienotais reģistrācijas numurs	40003788258
Adrese	Gogoļa 3, Rīga, LV-1050
Daļu īpatsvars, %	100% kapitāla daļu īpašnieks - VAS "Latvijas dzelzceļš"

VADĪBAS ZIŅOJUMS

PAR "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNA SAIMNIECISKO DARBĪBU 2023. GADĀ

1. "LATVIJAS DZELZCEĻŠ" KONCERNA RAKSTUROJUMS

"Latvijas dzelzceļš" koncerns (turpmāk tekstā – *Koncerns*) pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus.

Koncernā ietilpst: *Koncerna* mātes sabiedrība – valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk tekstā – *Latvijas dzelzceļš* vai *Sabiedrība*), SIA "LDZ CARGO", SIA "LDZ ritošā sastāva serviss", SIA "LDZ apsardze", SIA "LDZ Loģistika", AS "LatRailNet". Līdz 2023. gada 12. aprīlim *Latvijas dzelzceļam* piederēja meitas sabiedrība SIA "LDZ infrastruktūra".

Lai nodrošinātu *Koncerna* biznesa virzienu attīstību un konkurētspēju, ir izstrādāta vienota *Koncerna* stratēģija un mērķi, nodrošinot optimālu ražošanas un investīciju resursu sadalījumu starp biznesa virzieniem un *Koncerna* sabiedrībām, lēmumu pieņemšanas koordināciju un efektīvu to īstenošanas kontroli. *Latvijas dzelzceļš* pārstāv *Koncerna* intereses starptautiskā līmenī.

Latvijas dzelzceļš sniedz Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmajā daļā minēto publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus. *Sabiedrībai* kā muitas sadarbības partnerim, kas līdzdarbojas muitas risku novēršanā, ir piešķirts atzītā uzņēmēja, atzītā saņēmēja un atzītā nosūtītāja statuss. Sabiedrība ir saņēmusi vispārējā galvojuma atļauju - atbrīvojumu no vispārējā galvojuma iesniegšanas.

Latvijas dzelzceļa kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja īpašumā 2023. gada 31. decembrī ir sliežu ceļu tīkls ar izvērsto garumu 3 178,16 km, ieskaitot ar tiem tehnoloģiski saistītos staciju ceļus un pievedceļus, kā arī citi infrastruktūras objekti.

SIA "LDZ CARGO" veic starptautiskos un iekšzemes kravu, t.sk. bīstamo un negabarīta kravu, pārvadājumus, kā arī sniedz citus ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem saistītus pakalpojumus. Sabiedrība konteineros un vagonos pārvadā plaša sortimenta kravas, gandrīz visus HKN (Harmonizēta kravu nomenklatūra) minētos kravas veidus. Sabiedrība darbojas SMGS un CIM tiesiskajā vidē un kravu pārvadāšanai izmanto Austrumu-Rietumu un Ziemeļu-Dienvidu transporta koridorus. Turpinot komercdarbības attīstību Igaunijā, SIA "LDZ CARGO" šajā valstī ir atvērusi filiāli, – tā reģistrēta Igaunijas Republikas Uzņēmumu reģistrā 2023.gada 19. Jūnijā. SIA "LDZ CARGO" piešķirts ES vienotais drošības sertifikāts, kas ļauj veikt kravu pārvadājumus Latvijas, Lietuvas un Igaunijas teritorijā.

SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontus, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju, sniedz maģistrālo kravas, manevru dīzeļlokomotīvu un sliežu ceļu mašīnu nomas pakalpojumus, lokomotīvu rezerves bāzes uzturēšanas pakalpojumus un nodarbojas ar degvielas tirdzniecību. Sabiedrība sniedz arī nesagraujošās kontroles laboratorijas pakalpojumus un nodarbojas ar ritošā sastāva rezerves daļu tirdzniecību.

SIA "LDZ Loģistika" darbības virziens ir intermodālu loģistikas piedāvājumu mārketingu un pārdošana, piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un tādā veidā sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu.

SIA "LDZ apsardze" sniedz dažādu objektu un dzelzceļa kravu fiziskās apsardzes pakalpojumus, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu.

AS "LatRailNet" ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja. Šī sabiedrība nodrošina šādas būtiskās funkcijas: lēmumu pieņemšanu par jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, tai skaitā gan par piekļuves noteikšanu un novērtēšanu, gan par atsevišķu vilcienu ceļu iedalīšanu,

lēmumu pieņemšanu par infrastruktūras maksām, tai skaitā maksas noteikšanu un iekasēšanu, kā arī citas funkcijas, kas tiesību aktos ir deleģētas infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicējam.

Līdz 2023. gada 12. aprīlim VAS "Latvijas dzelzceļš" piederēja meitas sabiedrība SIA "LDZ infrastruktūra". Atbilstoši 2022. gada 12. janvāra Ministru kabineta rīkojumam Nr. 13 "Par valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" izšķirošās ietekmes un līdzdalības izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "LDZ infrastruktūra" un valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" netiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un sabiedrības ar ierobežotu atbildību "LDZ ritošā sastāva serviss" līdzdalības un tiešas izšķirošās ietekmes izbeigšanu sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" 2022. gadā tika sākts SIA "LDZ infrastruktūra" likvidācijas process un 2023. gada 12. aprīlī ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra lēmumu Nr. 6-12/31379 komercsabiedrība izslēgta no komercreģistra.

Lai pilnveidotu labas korporatīvās pārvaldības praksi un attīstītu izpratni par sociālo atbildību *Koncernā*, kā arī nostiprinātu ilgtspējīgu un vienlaikus inovatīvu domāšanu tradīcijām bagātajā dzelzceļa nozarē, kopš 2016. gada *Latvijas dzelzceļš* gatavo ilgtspējas pārskatu pēc starptautiski atzītajām Global Reporting Initiative (GRI) vadlīnijām (tagad – GRI standarti).

Tāpat *Koncerna* sabiedrības to snieguma ilgtspējas jomā novērtēšanai ik gadu piedalās Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Ilgtspējas indeksa novērtējumā. Novērtējot *Koncerna* sabiedrību sniegumu ilgtspējīgas attīstības un labas pārvaldības jomā, 2023. gada jūnijā Ilgtspējas indeksa novērtējumā *Latvijas dzelzceļam* piešķirts zelta kategorijas novērtējums, bet tā atkarīgajām sabiedrībām šādi novērtējumi: SIA "LDZ CARGO" – Ilgtspējas indeksa platīna kategorija, SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" un SIA "LDZ Loģistika" – zelta kategorija, bet SIA "LDZ apsardze" – sudraba kategorija.

Ņemot vērā kravu pārvadājumu tendences, 2023. gadā turpinājās iepriekšējos gados uzsāktā *Koncerna* sabiedrību procesu pārskatīšana, kuru ietekmē samazinājās arī darbinieku skaits.

2023. gadā *Koncerna* vidējais darbinieku skaits ir 6 219 darbinieki, salīdzinājumā ar 2022. gadu tas ir samazinājies par 263 darbiniekiem.

2. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI

Koncerna konsolidētie ieņēmumi 2023. gadā ir 263 529 tūkst. euro (EUR). Salīdzinot ar 2022. gadu, konsolidētie ieņēmumi ir palielinājušies par 8 741 tūkst. EUR jeb 3,4%.

Koncerna konsolidētie ieņēmumi par infrastruktūras izmantošanu, salīdzinot ar 2022. gadu, ir samazinājušies par 2 034 tūkst. EUR jeb 12,7%.

Pa *Latvijas dzelzceļa* publiskās lietošanas infrastruktūru platsliežu dzelzceļa līnijās 2023. gadā pārvadāti 17 087 tūkst. pasažieri, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pārvadāto pasažieru skaits ir palielinājies par 8,9%.

Ieņēmumi no kravu pārvadājumiem, kas veido būtiskāko daļu - 45,0% - no *Koncerna* konsolidētā neto apgrozījuma, salīdzinājumā ar 2022. gadu ir samazinājušies par 7 439 tūkst. EUR jeb 5,9%.

2023. gadā kopējais vilcienu-km skaits (9 773 tūkst. vilcienu-km, ieskaitot tehnoloģiskos vilcienu-km, bet bez *Latvijas dzelzceļa* pašu vajadzībām veiktajiem vilcienu-km) salīdzinājumā ar 2022. gadu ir samazinājies par 9,1%, no tiem kravu pārvadājumos par 27,7%, savukārt vilcienu-km skaits pasažieru pārvadājumos ir palielinājies 4,1%. Pa *Latvijas dzelzceļa* publiskās lietošanas infrastruktūru 2023. gadā kravu pārvadājumos veikti 3 225 tūkst. vilcienu-km, pasažieru pārvadājumos veikti 6 543 tūkst. vilcienu-km (t.sk. SIA "Gulbenes-Alūksnes bānītis" – 48,4 tūkst. vilcienu-km). Dzelzceļa kravu pārvadājumi Latvijā pārsvarā ir vērsti no valsts austrumu robežām uz Latvijas trīs lielākajām ostām – Rīgu, Ventspili un Liepāju caur Latvijas austrumdaļas lielajiem dzelzceļa mezgliem Daugavpili un Rēzeknē, veidojot Austrumu – Rietumu tranzīta koridoru, kas savienots ar dzelzceļa līniju starp valsts Ziemeļu – Dienvidu robežām, un savā starpā savienots arī ar reģionālām līnijām.

Kravu pārvadājumu apjoms 2023. gadā ir 15 636 tūkst. tonnas, kas ir par 5 952 tūkst. tonnām jeb 27,6% mazāk nekā 2022. gadā, kad tika pārvadātas 21 588 tūkst. tonnas. Lielākais īpatsvars kravu pārvadājumos ir importa pārvadājumiem, kas veido 61,6% no kopējiem pārvadājumiem. To apjoms 2023. gadā ir 9 633 tūkst. tonnu, salīdzinājumā ar pagājušo gadu tas ir samazinājies par 31,5%.

2023. gadā būtiskāko pārvadājumu daļu veido graudi, graudu pārstrādes produkti, sēklas un augļi (36,7%), naftas un naftas produktu pārvadājumi (17,1%) un akmeņogļu pārvadājumi (10,7%). Koksnes

un tās izstrādājumu īpatsvars kopējā pārvadājumu apjomā ir 2,7%, minerālmēslu pārvadājumu īpatsvars ir 1,5%, pārējo kravu īpatsvars 31,3%. Kravu kategorijā "Pārējās kravas" raksturīgākās kravas ir rūdas, kas pārvadātas 1 527 tūkst. tonnas, melnie metāli, kas pārvadāti 603 tūkst. tonnas un ķīmiskās kravas, kas pārvadātas 394 tūkst. tonnas.

Lielāko daļu no *Koncerna* ieņēmumiem nodrošina SIA "LDZ CARGO", kas ir nozīmīgs transporta un loģistikas nozares uzņēmums Latvijā.

SIA "LDZ CARGO" importa un sauszemes tranzīta pārvadāto kravu apjomu ģeogrāfiskā izcelsme ir šāda: Krievija – 53,1%, Kazahstāna – 19,5%, Lietuva – 18,4%, Baltkrievija – 7,4%, Uzbekistāna – 1,5%, Igaunija – 0,1%.

Koncerna zaudējumi pēc nodokļiem ir 3 231 tūkst. EUR, salīdzinājumā ar 2022. gadu tie ir palielinājušies par 863 tūkst. EUR. *Koncerna* konsolidētais pašu kapitāla apjoms 2023. gada 31. decembrī ir 392 229 tūkst. EUR, kas ir par 3 231 tūkst. EUR mazāk nekā 2022. gada 31. decembrī.

Koncerna sabiedrības ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot, ka ir pieejami atbilstoši kredītresursi saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos. 2023. gada 31. decembrī *Koncerna* apgrozāmie līdzekļi pārsniedz tā īstermiņa saistības par 8 075 tūkst. EUR, kā rezultātā kopējā likviditāte - apgrozāmie līdzekļi pret īstermiņa saistībām - ir 1,1. Īstermiņa saistībās ir iekļauti nākamo periodu ieņēmumi 18 731 tūkst. EUR, kas saistīti ar Eiropas Savienības (ES) projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, tāpēc ir zema riska iespēja, ka šo saistību segšanai būs nepieciešami finanšu līdzekļi. Kopējās likviditātes rādītājs, neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, kas saistīti ar ES projektu un valsts budžeta līdzekļu ieguldījumiem dzelzceļa publiskajā infrastruktūrā, ir 1,3. 2023. gada 31. decembrī un 2024. gada sākumā nevienam ilgtermiņa aizņēmumam nav bijušas rādītāju neizpildes.

Neskatoties uz kravu pārvadājumu apjomu samazināšanos, *Koncerns* turpināja nodrošināt infrastruktūras un pakalpojumu sniegšanas kvalitāti un atbilstošu drošības līmeni. Kopējais *Koncernā* izpildīto kapitālieguldījumu apjoms 2023. gadā sasniedza 72 030 tūkst. EUR (bez *Koncerna* ietvaros veiktajiem kapitālieguldījumiem). Finanšu resursi ieguldīti pamatlīdzekļu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē, nemateriālajos ieguldījumos, kā arī jaunu objektu būvniecībā. No tiem nozīmīgākie:

- *Latvijas dzelzceļa* kapitālieguldījumu apjoms 2023. gadā ir 67 252 tūkst. EUR. Infrastruktūras attīstībā ieguldīti 51 337 tūkst. EUR, no tiem 3 962 tūkst. EUR ieguldīti inovatīvo tehnoloģiju ieviešanā, 47 375 tūkst. EUR - pārējā attīstībā. Atjaunošanā ieguldīti 15 915 tūkst. EUR, no tiem 12 454 tūkst. EUR ieguldīti kapitālajā remontā, 1 374 tūkst. EUR - esošo IT sistēmu atjaunošanā, 2 087 tūkst. EUR - tehnoloģisko iekārtu sliežu ceļu iegādē, remontā un uzturēšanā, kā arī iekārtās turpmākai informācijas sistēmu un sakaru līdzekļu attīstībai un nemateriālajos aktīvos.
- SIA "LDZ CARGO" kopējais izpildīto kapitālieguldījumu apjoms 2023. gadā sasniedza 3 850 tūkst. EUR, kas ieguldīti pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu atjaunošanā, modernizācijā un iegādē. SIA "LDZ CARGO" ir īstenojusi ilgtermiņa investīciju projektu un 2023. gadā veica ieguldījumu 4 CME-3 sērijas lokomotīvu galvenajā remontā 1 313 tūkst. EUR un 109 vagonu kapitālajā remontā 2 280 tūkst. EUR.

Nepabeigtajā celtniecībā iekļauti investīciju projektiem iegādātie materiāli 156 tūkst. EUR apmērā.

3. MĒRĶI UN TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Samazinoties kravu pārvadājumu apjomiem, turpinās darbs pie *Koncerna* darbības efektivitātes veicināšanas, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, lai palielinātu *Koncerna* saimnieciskās darbības efektivitāti un samazinātu izmaksas, kā arī nodrošinātu *Koncerna* konkurētspējīgu un ilgtspējīgu darbību nākotnē.

Tā kā ievērojama izmaksu daļa ir saistīta ar darbinieku resursiem - darba samaksas izmaksām, pārskatot organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, 2024. gadā turpināsies iepriekšējos gados uzsāktā visu tehnoloģisko u.c. procesu efektivizācija un tās rezultātā iespējamā *Koncerna* darbinieku skaita optimizācija.

Lai veicinātu *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, *Koncerna* sabiedrībām ir izstrādāti biznesa plāni līdz 2025. gadam un rīcības plāni laika posmam līdz 2025. gadam.

Koncerna biznesa modelis ir balstīts uz tā rīcībā esošajiem aktīviem – kvalitatīvu infrastruktūru, kompetentu komandu un ilggadēju pieredzi, vienlaikus būtiski paplašinot *Koncerna* jau esošās darbības jomas, attīstot ekspedīcijas darbību, t.sk. jūras ekspedīciju, autotransporta ekspedīciju, noliktavu pakalpojumus, papildus pēcapstrādes pakalpojumu u.c.

Kravu pārvadājumu un loģistikas biznesa virziena nākotnes prioritātes – kravu pārvadājumi, specializētas kravas, cieša sadarbība ar ostu pārvaldēm un ostu termināļiem, vienots loģistikas piedāvājums.

Lai kāpinātu *Koncerna* sabiedrību darbības efektivitāti un produktivitāti, arī turpmāk akcents tiks likts uz cilvēkresursu un materiālresursu bāzes pārdomātu izmantošanu, samazinot izmaksas. Līdz ar to arī turpmāk tiks pārskatīti tehnoloģiskie procesi, veicamās funkcijas, kā arī izvērtētas *Koncerna* pārvaldības iespējas.

Latvijas dzelzceļš un visa valsts transporta un loģistikas nozare tieši konkurē ar tuvākajām kaimiņvalstīm – Lietuvu un Igauniju – par pārvadājumu piesaisti Latvijas tranzīta koridoram. Infrastruktūras pakalpojumu efektivitāte būs viens no izšķirošajiem faktoriem konkurences cīņā par kravu pārvadājumiem pa dzelzceļu.

2024. gadā *Koncerna* un *Sabiedrības* galvenās prioritātes un mērķi būs saistīti ar uzņēmumu darbības efektivitātes būtisku palielināšanu un finanšu līdzsvara atgūšanu un nostiprināšanu, kā arī ar jaunizstrādāto organizatorisko un tehnoloģisko procesu ieviešanu un nostabilizēšanu.

Līdz ar *Koncerna* darbības virzienu pārskatīšanu un efektivitātes veicināšanu 2024. gadā būtiska uzmanība tiks pievērsta mērķa tirgu un kravu segmentu diversifikācijai, piesaistot kravu pārvadājumus jaunus tirgos, izstrādājot jaunus pakalpojumus u.c.

Līdz ar šiem mērķiem *Koncerns* aktīvi strādās arī pie pasažieru vajadzībām nepieciešamās ērtas un efektīvas infrastruktūras attīstības, kā arī nemainīgi rūpēsies par drošības veicināšanu pie un uz sliežu ceļiem.

Ņemot vērā 2023. gadā notikušos intensīvos pārmaiņu procesus, *Koncerna* vadības komanda nodrošinās efektīvu finanšu un personāla vadību, kā arī īstenos visaptverošu un caurspīdīgu komunikāciju gan uzņēmuma iekšienē, gan ar klientiem, sadarbības partneriem, iesaistītajām pusēm un plašu sabiedrību.

- **Latvijas dzelzceļa** stratēģija un rīcības plāns akceptēts ar 05.07.2021. *Latvijas dzelzceļa* valdes lēmumu Nr.VL-34/240, un apstiprināts ar *Latvijas dzelzceļa* padomes 14.07.2021. lēmumu Nr. PA1.2./8-6.

Ar Ministru kabineta 06.06.2021. rīkojumu Nr. 421 *Latvijas dzelzceļa* vispārējais stratēģiskais mērķis tika apstiprināts sekojošā redakcijā - Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

2021. gadā izstrādāta un ar 2021. gada 1. marta valdes lēmumu Nr. VL-9/95 apstiprināta un 18.03.2021. padomes lēmumu Nr. PA1.2.13-13 zināšanai pieņemta "VAS "Latvijas dzelzceļš" koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021 – 2035", kas ietver patreizējo infrastruktūras un ar to saistīto *Sabiedrības* darbības aspektu aprakstu un ieskicē *Latvijas dzelzceļa* stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atainojas izstrādātajā *Latvijas dzelzceļa* vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos u.c. dokumentos.

ES fondu plānošanas perioda 2014.-2020.gadam Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti" 6.2.1.2. pasākuma "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve" ietvaros projekts "Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizācija" ir pabeigts pilnā apjomā, sasniedzot projekta sākotnējos mērķus un būvdarbus pabeidzot 15.12.2023.

Ģeopolitiskā situācija, tehnisko risinājumu saskaņošana ar trešajām pusēm, kā arī citi neparedzami apstākļi radīja būtisku ietekmi uz būvniecības termiņu izpildi projektos "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" un "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai".

Minēto apstākļu dēļ projektu ietvaros noslēgtie līgumi tika pagarināti un projekti tiek posmoti starp diviem ES fondu plānošanas periodiem, t.i. 2014.-2020. gada un 2021.-2027. gada plānošanas periodiem atbilstoši 19.12.2023. pieņemto Grozījumu Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija

noteikumos Nr. 404 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt konkurētspējīgu un videi draudzīgu TEN-T dzelzceļa tīklu, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti" 6.2.1.2. pasākuma "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija un izbūve" īstenošanas noteikumi" 4. punktam.

22.12.2023. CFLA iesniegts pieprasījums veikt grozījumus CFLA līgumā abos projektos saskaņā ar Ministru kabineta 21.06.2016. noteikumu Nr. 404 25.3. punktu (MK 19.12.2023. noteikumu Nr. 794 redakcijā), lai pilnībā pabeigtu projektos plānotās aktivitātes un sasniegtu projektos plānotos iznākuma rādītājus.

Projekts "Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos" atbilstoši *Latvijas dzelzceļa* Valdes 31.10.2023. lēmumam Nr.VL-1.6/347-2023 un *Latvijas dzelzceļa* Padomes 09.11.2023. lēmumam Nr.PA 1.2/14-10. ir izbeigts un līgums ar būvnieku *Latvijas dzelzceļā* lauzts vienas pusē kārtā, jo uzņēmējs, ar kuru noslēgts līgums par būvdarbu veikšanu, nespēj izpildīt savas saistības un veikt būvdarbus.

Aktīvs darbs noris pie projekta "Sadarbības dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" īstenošanas sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS Eesti Raudtee. Projekts tiek īstenots ar Eiropas infrastruktūras savienības instrumenta līdzfinansējumu un to plānots pabeigt 2024. gadā. Projekta mērķis ir nodrošināt minimālo obligāto informācijas apjomu un apmaiņu starp dzelzceļa uzņēmumiem (pārvaldītājiem, infrastruktūras pārvaldītājiem, vagonu īpašniekiem). Projekta risinājumi paredz: (i) telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīzi (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra); (ii) kopējas sistēmas koncepcijas izstrādi; (iii) reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešanu; (iv) tehnisko specifikāciju izstrādi un sistēmu iegādi/ieviešanu.

Paveikti vairāki sagatavošanās darbi pie Rīgas pilsētas/ piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekta sagatavošanas, kuru plānots īstenot Atvērto infrastruktūras instrumenta ietvaros. Projekta ietvaros kopumā paredzēts uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru Rīgas mezglā un līnijā Rīga - Tukums, kā arī paplašināt elektrificēto zonu Zasulauks – Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu, tādējādi nodrošinot nākotnē migrāciju uz 25kV elektrifikācijas sistēmu, kas salīdzinājumā ar esošo 3.3 kV sistēmu ir daudz efektīvāka un ilgtspējīgāka.

Atklāta konkursa "Dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācija un attīstība: būvniecība" ietvaros 25.09.2023. tika saņemti finanšu piedāvājumi no trīs pretendentiem. Šobrīd uzsākta pretendentu piedāvājumu vērtēšana.

Projekta iesniegums "Dzelzceļa tīkla modernizācija" iesniegts 30.11.2023. Atvērto infrastruktūras mehānisma "1.1.1.1.i specifiskā atbalsta mērķa Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā 1.1.1.1.i.2 pasākuma Konkurētspējīgs dzelzceļa pasažieru transports kopējā Rīgas pilsētas sabiedriskā transporta sistēmā" projektu iesniegumu atlasei. Investīcijas izdevumu attiecināmības termiņš ir 2026. gada 31. marts. Investīcijai pieejamais Atvērto infrastruktūras fonda finansējums ir 72 700 tūkst. EUR, kas tiek sniegts grantu veidā.

Apzinoties turpmāko gadu izaicinājumus kvalificēta darbaspēka piesaistes jomā, *Latvijas dzelzceļš* ne tikai attīsta *Sabiedrības* Mācību centra piedāvātās tālākizglītības iespējas, bet arī sadarbojas ar RTU Būvniecības un mašīnzinību fakultātes Transporta institūtu, Rīgas Valsts tehnikumu, Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu dzelzceļa jomas mācību un studiju programmu realizācijā. Mācību un studiju programmu apguve ļaus ne tikai attīstīt tehnoloģisko kapacitāti *Sabiedrībā* un *Koncernā*, bet nākotnē nodrošinās *Koncernu* ar nepieciešamajiem augsti kvalificētiem speciālistiem.

- **SIA "LDZ CARGO"** (turpmāk arī - LDZ CARGO) Igaunijas filiāles ietvaros turpināsies darbs jaunu klientu piesaistei un jaunu maršrutu attīstīšanai. LDZ CARGO plāno savu darbību attīstīt Lietuvā. Šī mērķa īstenošanai 2023. gada nogalē tika noslēgts līgums ar "LTG INFRA" par Lietuvas publiskās dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu, kas nozīmē iespēju veikt pārvaldījumus Lietuvas teritorijā. 2023. gada beigās veikts pirmais pārvaldījums, kura ietvaros no Klaipēdas ostas līdz Tallinai tika pārvaldātas dzelzceļa sliedes RAIL BALTICA projekta īstenošanai.

LDZ CARGO paredzēts turpināt 2023. gada sākumā uzsāktos pasākumus vagonu dīkstāves laika mazināšanai, kurus īstenojot, būtiski samazinās vagonu dīkstāves laiks.

Lietotāju ērtībai un noteikumu priekšnosacījumu ievērošanai nepārtraukti tiek pilnveidota Kravu pārvaldījumu sistēma (KPS). Izstrādātais WEB Service (tiešais pieslēgums) rēķinu nodošanai no C-KNIS uz KPS, arī turpmāk, nodrošinās iespējas klientiem nekavējoties saņemt rēķinus KPS sistēmā.

Plānots turpināt Elektroniskās lokomotīvu informācijas sistēmas (ELIS) pilnveidošanu, 2024. gadā nodrošinot visus mašīnistus ar planšetdatoriem plašākai sistēmas testēšanai.

2023. gadā tika veikta darbinieku datortehnikas modernizācija, kuras ietvaros uz jaunajiem tika nomainīti visi staciju darbinieku stacionārie datori, kas neatbilst mūsdienu tehnoloģiskajām prasībām. Datortehnikas modernizācija pozitīvi ietekmē gan energoresursu izmantošanu, gan arī darbinieku darba efektivitāti un darba apstākļus, tāpēc process turpināsies arī 2024. gadā.

2023. gada septembrī uzsākta SharePoint (LDZ CARGO iekšējā tīmekļa vietne) migrācijas prasību sagatavošana, lai 2024. gadā varētu pāriet uz jaunu portālu, kā arī 2024. gadā iepļānota pāreja uz jaunu LDZ CARGO ārējo tīmekļa vietni. Notiek IT sistēmu lietotāju optimizācija, atbilstoši darba pienākumu izpildei.

Ņemot vērā, ka 2023. gada jūnijā saskaņā ar Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētā Ilgtspējas indeksa novērtējumu LDZ CARGO jau ceturto gadu pēc kārtas saņēmusi augsto Platīna kategoriju, arī 2024. gadā plānots saglabāt šo novērtējumu.

- **SIA "LDZ ritošā sastāva serviss"** 2024. gadā turpinās veikt aktīvas darbības pakalpojumu sniegšanas attīstībai gan Baltijas valstīs, gan ārpus Baltijas valstu teritorijas. 2024. gadā tiek plānota aktīva sadarbība ar ārvalstu pasūtītājiem un sadarbības partneriem dzelzceļa ritošā sastāva remontu jomā.

2024. gadā sabiedrība turpinās piedalīties publiskajās iepirkumu procedūrās un privāto uzņēmumu izsludinātajos vagonu, lokomotīvu un to agregātu remontu iepirkumos Lietuvā, Igaunijā, Polijā, Azerbaidžānā, Gruzijā un citās Eiropas un Āzijas valstīs. Paralēli tiek veikts ikdienas monitorings analizējot citu valstu publiskos iepirkumus.

Sabiedrība uztur aktīvu "CEPT ACY" sertifikātu, kas dod iespēju sniegt lokomotīvu remonta pakalpojumus Ukrainā bāzēto lokomotīvu īpašniekiem, lai operatīvi būtu gatava šos pakalpojumus sniegt Ukrainas klientiem, kad tas būs iespējams un nepieciešams.

Sabiedrība veic aktīvu komunikāciju ar citiem ārvalstu sadarbības partneriem, lai veiksmīgāk pārstāvētu savas intereses ārvalstīs, kas var nodrošināt sabiedrības konkurētspējas palielināšanos ārvalstu tirgos. Sabiedrības vadības uzdevumā tiek uzrunāti arī potenciālie ārvalstu sadarbības partneri, kuriem sadarbības piedāvājumi tiek sūtīti gan rakstiski, gan tikšanās tiek organizētas klātienē.

2024. gadā sabiedrība piedalīsies starptautiskajās dzelzceļa izstādē "Innotrans 2024", kura norisināsies Vācijā ar mērķi paplašināt rezerves daļu un materiālu piegādātāju loku, ka arī veikt pārrunas ar potenciālajiem un esošajiem klientiem par dzelzceļa ritošā sastāva apkopju un remonta pasūtījumu veikšanu un izpildi.

Karadarbības un ieviesto sankciju dēļ, būtiski ir apgrūtināta rezerves daļu piegāde, tāpēc aktīvi tiek ieviesti risinājumi rezerves daļu iegādei no Eiropas Savienības ražotājiem. Tiek veikta aktīva sadarbība ar vairumtirgotājiem, kuri iepērk un realizē lokomotīvu un vagonu rezerves daļas no Eiropas Savienības teritorijā bāzētiem uzņēmumiem.

Sabiedrība turpinās aktīvi sadarboties ar citiem dzelzceļa nozares uzņēmumiem ES, ar mērķi realizēt lokomotīvu modernizācijas projektus.

2024. gadā sabiedrība plāno turpināt optimizēt ražošanas procesus, pilnvērtīgi izmantot esošo uzņēmuma jaudu un darbaspēka resursus, turpināt attīstīt un digitalizēt iekšējos procesus. Sabiedrība plāno turpināt ražošanas iekārtu un ēku atjaunošanas un modernizācija procesus kā arī veicināt uzņēmuma atpazīstamību, piedalīties izstādēs un citos ar dzelzceļa nozari un saistītos pasākumos.

2024. gadā sabiedrība, ar mērķi samazināt ražošanas izmaksas, plāno turpināt iepriekš uzsāktu energoefektivitātes paaugstināšanas programmas ieviešanu.

- **SIA "LDZ Loģistika"** mērķi ir pārvadājumu apjoma kāpināšana, attīstot intermodālus un multimodālus loģistikas piedāvājumus, veidojot stratēģiskās partnerības, apgūstot esošos un jaunus tirgus, piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un jaunas kravu plūsmas, attīstot loģistikas piedāvājumu mārketingu un pārdošanu. Papildus plānota iekšzemes dzelzceļa kravu pārvadājumu veicināšana, sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu un radot attīstības iespējas Latvijas tautsaimniecības atbalstam. Mērķu sasniegšanai nepieciešama arī loģistikas izcilības kompetenču uzkrāšana, pieredzējis un kvalificēts personāls.

SIA "LDZ Loģistika" biznesa plāns līdz 2025. gadam ir balstīts uz vīziju par uzņēmumu kā spēcīgu loģistikas nozares dalībnieku, kā galvenās prioritātes laika periodā līdz 2025. gadam izvirzot sadarbību

ar ostām, terminājiem, jūras pārvadātājiem un autopārvadātājiem, kravu apjoma palielināšanu, konteineru pārvadājumu īpatsvara palielināšanu, 3PL pakalpojumu groza attīstību, kā arī virzību uz kravu pārvadājumu koridoru veidošanu gan starpvalstu pārvadājumu nodrošināšanai, gan reģionālu vai iekšzemes kravu pārvadājumu nodrošināšanai.

- **SIA “LDZ apsardze”** strādā atbilstoši *Koncerna* stratēģijai un tai izvirzītajiem mērķiem, kura paredz *Koncerna* un tajā ietilpstošo sabiedrību biznesa modeļa maiņu.

SIA “LDZ apsardze” pastāvēšanas pamatbūtība (Misija) ir nodrošināt kvalitatīvu, mūsdienīgu un konkurētspējīgu apsardzes pakalpojumu sniegšanu *Koncerna* uzņēmumiem un klientiem ārpus koncerna, veicot ilgtspējīgu SIA “LDZ apsardze” ieguldīto līdzekļu pārvaldību un izaugsmi.

2023. gadā SIA “LDZ apsardze” izpildīja primāri izvirzīto finanšu mērķi attiecībā uz dividenžu izmaksu sabiedrības dalībniekam 116 tūkst. EUR. 2023. gada pozitīvā izaugsme un pamatdarbības rentabilitāte arī nākošajā gadā nodrošinās izvirzītā mērķa izpildi.

4. PĒTNIECĪBAS DARBI UN ATTĪSTĪBAS PASĀKUMI

2023. gadā *Koncerna* sabiedrībās veikto pētniecības un attīstības darbu kopsumma ir 5 028 tūkst. EUR, no tās *Koncerna* sabiedrību iekšējiem izdevumiem pētniecībai un attīstībai izlietoti 4 862 tūkst. EUR, bet ārējiem izdevumiem pētniecībai un attīstībai - 166 tūkst. EUR. 2022. gadā pētniecības un attīstības izmaksu kopsumma bija 1 367 tūkst. EUR.

Latvijas dzelzceļā 2023. gadā veikti pētniecības un attīstības darbi 5 000 tūkst. EUR apmērā, no tiem iekšējie izdevumi par *Sabiedrībā* veiktiem pētniecības un attīstības darbiem ir 4 851 tūkst. EUR, izdevumi par citām iestādēm, uzņēmumiem, organizācijām pasūtītiem pētniecības un attīstības darbiem – 149 tūkst. EUR.

SIA “LDZ CARGO” 2023. gadā veikti pētniecības un attīstības darbi 28 tūkst. EUR apmērā. Sabiedrība ir saņēmusi Eiropas vienoto drošības sertifikātu pārvadājumu veikšanai Baltijas valstīs, lai diversificētu tirgus riskus un paplašinātu savu darbības zonu, kā vienu no saviem mērķiem ir izvirzījusi darbības paplašināšanu Lietuvas teritorijā. Lai izvērtētu Lietuvas dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgu, sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti tika veikts pētījums “Dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgus izpēte Lietuvā”. Pētījums ietvēra datu apkopošanu, analīzi un secinājumus par Lietuvas tirgu.

2023. gadā tika veikti 2M62UM tipa lokomotīves izmēģinājumi par elektromagnētisko savienojamību un atbilstību Eiropas standartam, lai varētu paplašināt 2M62U lokomotīvu darbības zonu Baltijas valstīs.

Ar mērķi noteikt cilvēkfaktora riska ietekmi pavadājamu nodrošināšanas procesos, sadarbībā ar RTU Transporta institūta pētnieku zinātniskā raksta sagatavošanās ietvaros, tika izanalizēti Sabiedrībā pieļautie satiksmes drošības negadījumi laika posmā no 2015-2022. gadam, identificējot cilvēkfaktora ietekmi uz negadījumu cēloņiem.

Atbalstot jaunu nozares speciālistu izglītību, 2023. gadā LDZ CARGO nodrošināja prakses vietas Rīgas Tehniskās universitātes Mašīnzinību, transporta un aeronautikas fakultātes studiju programmas “Dzelzceļa inženierija” studentiem, kā arī PIKC “Rīgas Valsts tehnikums” un Liepājas Valsts tehnikuma studentiem.

2023. gadā LDZ CARGO turpināja savu darbinieku izglītošanu, nodrošinot apmācības gan uzņēmuma ietvaros, gan arī piesaistot ārējos resursus visu līmeņu darbiniekiem. 2023. gada otrajā pusgadā sadarbībā ar Komerzizglītības centru LDZ CARGO visu līmeņu vadītājiem tika organizētas mācības par uzņēmuma interesēto pušu kartēšanu un pārmaiņu vadību. LDZ CARGO trīs vadītāji 2023. gada beigās ir absolvējuši koncerna “Latvijas dzelzceļš” Vadītāju akadēmiju, iegūstot jaunas zināšanas un paplašinot profesionālo redzesloku.

5. INFORMĀCIJA PAR GALVENAJIEM AR KORPORATĪVĀS SOCIĀLĀS ATBILDĪBAS JOMĀM SAISTĪTAJIEM RISKIEM

Satiksmes drošības riski

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs atbild par dzelzceļa infrastruktūras kontroles un drošības sistēmu vadību un aktīvi vada riskus, kas saistīti ar dzelzceļa satiksmes drošību. VAS "Latvijas dzelzceļš" izveidotā drošības pārvaldības sistēma ir integrēta pārvaldības un pamatdarbības procesos un ietver dzelzceļa infrastruktūras drošas attīstības, uzturēšanas un ekspluatācijas īpašo prasību ievērošanai nepieciešamās procedūras, iekļaujot arī kustības vadības un signalizācijas sistēmas uzturēšanas un ekspluatācijas procedūras, un personāla kompetenču pārvaldību.

Satiksmes drošības stāvokļa uzraudzībai atbilstoši "Latvijas dzelzceļš" koncerna "Satiksmes drošības politikai" ir ieviesta Satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma, kas ir periodisks preventīvo pasākumu komplekss. Galvenie sistēmas instrumenti ir satiksmes drošības stāvokļa monitorings, dzelzceļa infrastruktūras apskates, dažādas pārbaudes, tehniskās revīzijas, dzelzceļa speciālistu tehniskās mācības, satiksmes drošības instruktāžas.

Saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna risku vadības politiku neatkarīgi no atsevišķu risku vērtējumiem un veiktajiem kontroles pasākumiem, lēmumu pieņemšanā Koncernā par prioritāru risku noteikts satiksmes drošības apdraudējums un prioritāri īstenojami satiksmes drošības risku mazināšanas un kontroles pasākumi.

Vides riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības vada riskus, lai nodrošinātu darbības atbilstību ES un nacionālā līmenī pieņemto tiesību aktu prasībām, tajā skaitā, kas attiecas uz klimata kontroli un vidi, un prasību integrēšanu *Latvijas dzelzceļa* darbībā, kā arī globālo klimata prasību nodrošināšanu. Esošā vides risku pārvaldība ietver ārējā regulējuma pārņemšanu "Latvijas dzelzceļš" koncerna vides un energopārvaldības politikā un no tās izrietošajos noteikumos, Vides un energopārvaldības programmā:

- *Koncernā* ir ieviesta sertificēta vides un energopārvaldības sistēma (nepārtraukta nozīmīgo energopatēriņa jomu un ietekmes uz vidi analīze), atbilstoši ISO 50 001:2018 un ISO14 001:2015 standartu prasībām;
- Regulāri tiek nodrošināts vides monitorings (grunts un gruntsūdens, notekūdeņi un lietus ūdeņi, trokšņa līmenis un piesārņojošo vielu emisijas gaisā), ar naftas produktiem piesārņoto, t.sk., vēsturiski piesārņoto, vietu apsekošana, izpēte, sanācijas pasākumi pieejamo finanšu līdzekļu ietvaros;
- Ir nodrošinātas periodiskas darbinieku apmācības - zināšanu celšanai un pārbaudei, kā arī darbinieku informēšana par uzņēmuma aktualitātēm vides un energopārvaldības jomā;
- Kopīgi ar citiem valsts dienestiem tiek organizētas Civilās aizsardzības un katastrofas novēršanas mācības;
- *Koncernā* tiek veicināta vidi saudzējoša domāšana darbinieku vidū, tādējādi sniedzot pastarpinātu ieguldījumu vides aizsardzībā, kas neattiecas tikai uz saimniecisko darbību.

Darba vides riski

Koncerna sabiedrību pamatdarbības nodrošināšanai darbs notiek tiešā sliežu ceļu tuvumā, t.i. paaugstinātas bīstamības apstākļos un katram darbiniekam ir stingri jāievēro visas darba aizsardzības prasības, tostarp augstas redzamības aizsargapģērba valkāšana un nepārtraukta modrība par ritošā sastāva pārvietošanos, atrodoties paaugstinātas bīstamības joslā. Risku pārvaldība tiek nodrošināta saskaņā ar "Latvijas dzelzceļš" koncerna Darba aizsardzības politiku. *Koncerna* sabiedrības uztur un pilnveido darba aizsardzības sistēmas, tiek veikts regulārs darba vides risku izvērtējums LDZ esošiem amatiem un visās darba vietās.

Darba aizsardzības nodrošināšanas procesā prioritāte vērsta uz preventīvām darbībām, lai nepieļautu (novērstu) darbinieku drošībai bīstamus un veselībai kaitīgus darba vides riskus. Praktiski, apmācot darbiniekus *Latvijas dzelzceļa* Mācību centrā pēc apstiprinātām programmām, izstrādājot darba aizsardzības instrukcijas, tiek pielietots "Darba aizsardzības instrukcijas saturs un struktūras

paraugs" (Ministru kabineta 10.08.2010. noteikumu Nr. 749 2. pielikums), kurš sevī ietver drošu darba veikšanas procesu uzsākot darbu, veicot darbu un beidzot darbu, un darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās.

Krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības savā ikdienas darbā ievēro krāpšanas, korupcijas un interešu konflikta novēršanas pamatprasības. *Koncernā* tiek īstenota Krāpšanas novēršanas politika, kas veido iekšējās kontroles vidi, lai nodrošinātu krāpšanas, korupcijas un interešu konfliktu novēršanu, trauksmes celšanas sistēmas darbību un ikdienas rīcības atbilstību tiesību aktiem.

"Latvijas dzelzceļš" koncerna Ētikas kodekss nosaka darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus. *Koncerna* sadarbības partneri, parakstot līgumu, apliecina, ka ir iepazinušies ar *Koncerna* mājas lapā www.ldz.lv publicētajiem "Latvijas dzelzceļš" koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas pamatprincipiem, atbilst tiem un apņemas arī turpmāk strikti tos ievērot un nodrošināt, ka tos ievēro arī tā darbinieki un ar līguma izpildi saistītie apakšuzņēmēji.

Atbilstības riski

Koncerna sabiedrības vada riskus un veic nepieciešamos pasākumus darbības atbilstības nodrošināšanai. *Koncernā* tiek īstenota vienota tiesiskā nodrošinājuma politika ar mērķi nodrošināt attiecināmo tiesību normu vienveidīgu un pareizu piemērošanu. *Koncerna* sabiedrību darbība tiek organizēta ņemot vērā ārējo tiesību aktu, tostarp, starptautisko sankciju regulējuma prasības.

Reputācijas riski

"Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrības veic pasākumus reputācijas risku novēršanai un mazināšanai gan tīši vai netīši radītu ārēju notikumu rezultātā, gan iekšējās komunikācijas kļūdas vai darbinieku neatbilstošas rīcības dēļ. Riska pārvaldīšanai ikdienas procesos savlaicīgi tiek identificētas potenciālās komunikācijas tēmas un komunikācijas riski, tiek veikts pastāvīgs mediju, publiskās vides un sabiedrības viedokļa monitorings, nodrošināta komunikācija par *Koncerna* darbību, veicināta sabiedrības informētība un izpratne par *Koncerna* darbības virzieniem un tā aktualitātēm.

6. FILIĀLES UN PĀRSTĀVNICĪBAS ĀRVALSTĪS

Latvijas dzelzceļam nav ārvalstu filiāles un pārstāvniecības ārvalstīs.

2023. gada februārī tika slēgta *Latvijas dzelzceļa* pārstāvniecība Krievijas galvaspilsētā Maskavā, kas pastāvēja kopš 2012. gada.

2023. gada decembrī tika slēgta *Latvijas dzelzceļa* pārstāvniecība Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā, kas pastāvēja kopš 2017. gada.

SIA "LDZ CARGO" 2023. gada 19. jūnijā reģistrēta filiāle Igaunijā.

7. ĢEOPOLITISKĀ SITUĀCIJA UN TĀS IETEKME UZ KONCERNA SPĒJU TURPINĀT DARBĪBU

Ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā un noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī Krievijas iekļaušana zemu nodokļu vai beznodokļu valstu un teritoriju sarakstā liecina, ka situācija, kas saistīta ar kravu pārvadājumu apjomiem, nākotnē būtiski neuzlabosies.

Pēc 2022. gada 24. februārī notikušā Krievijas iebrukuma Ukrainā pret Krieviju un Baltkrieviju tiek vērstas plašas ekonomiskās un politiskās sankcijas. Sankcijām bija būtiska ietekme uz *Sabiedrības* darbību, jo bija nepieciešams pārskatīt iekšējos sankciju pārvaldības procesus, kā arī novirzīt papildus resursus sankciju pārbaudēm, veicot gan sadarbības partneru, gan pārvadāto kravu pārbaudes.

Ņemot vērā *Sabiedrības* iepriekšējos periodos notikušo sadarbību ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem, kā arī tās darbības specifiku, karadarbība Ukrainā neapšaubāmi atstāja un turpinās atstāt iespaidu uz *Sabiedrības* darbību gan 2024. gadā, gan turpmāk. Spēkā esošie ierobežojumi ir veicinājuši kravu apgrozījuma samazināšanos un ir grūti paredzēt iespējamo papildus

sankciju ietekmi uz *Sabiedrības* darbību nākotnē. Ievērojot ar sankcijām saistītos riskus, ir veikti sekojoši pasākumi:

1. *Sabiedrībā* ir izveidota atsevišķa par sankciju pārbaudi atbildīga Sankciju daļa un Sankciju komisija, pastiprinot informācijas apmaiņu par sankciju pārbaudēm *Koncerna* ietvaros;
2. *Koncernā* ir izstrādāta un ieviesta "Latvijas dzelzceļš" koncerna Sankciju politika, nodrošinot vienādu pieeju sankciju pārbaudēm visā *Koncernā*;
3. Vērtējot riskus, kas saistīti ar būtiski paplašinātiem sektorālo sankciju sarakstiem, *Sabiedrība* pastiprināja kravu pārbaudes procedūras, pastiprināti vērtējot kravu veidus un to atbilstību noteiktajām sektorālajām sankcijām;
4. Visas sankciju sarakstos iekļautās personas ir atspoguļotas *Sabiedrības* uzturētajā informācijas sistēmā (IS) Sankcijas, kas nodrošina visu klientu un sadarbības partneru ikdienas automātisku pārbaudi uz sakrītību ar sankcionēto personu sarakstiem. IS Sankcijas saraksti tiek atjaunoti katru dienu, automātiski sazinoties ar oficiālajām vietnēm, kas uztur ziņas par Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un OFAC sankcijām;
5. 2024. gadā turpinās darbs pie IS Sankcijas pilnveidošanas, kā arī pie sankciju jomas stiprināšanas *Sabiedrībā*, veicot virkni tehnisku uzlabojumu.

Sabiedrības vadība apzinās nenoteiktību, kas saistīta ar turpmāku situācijas attīstību, un arī turpmāk ik dienas sekos līdzī notikumu attīstībai, kā arī to iespējamai ietekmei uz *Sabiedrības* darbību.

Tomēr, neskatoties uz sarežģīto situāciju, *Latvijas dzelzceļa* vadība ir pārliecināta, ka finanšu pārskatu sagatavošanā ir piemērojams darbības turpināšanas princips, kas pamatots ar uzsākto jaunā *Koncerna* biznesa modeļa īstenošanu, krīzes plāna izpildi un organizatorisko un tehnoloģisko procesu pārskatīšanu, kas ir rezultējies un arī turpmāk rezultēsies izmaksu samazināšanā, valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2022. gadu Daudzgaļu līguma "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu", kurš ir noslēgts starp VAS "Latvijas dzelzceļš" un Satiksmes ministriju, ietvaros, un nepieciešamā valsts līdzekļu finansējuma saņemšanu par 2023. gadu atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai. Turklāt, 2024. gadā turpināsies darbs pie jaunā *Koncerna* biznesa modeļa un *Sabiedrības* vidēja termiņa darbības stratēģijas līdz 2025. gadam īstenošanas. Norit darbs ar Satiksmes ministriju pie jauna līguma par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu sagatavošanas, jo 2018. gadā noslēgtais Daudzgaļu līgums zaudēja spēku 2022. gada 31. decembrī.

Latvijas dzelzceļa galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

2023. gadā nepieciešamais finanšu līdzsvara nodrošināšanas finansējums atzīts ieņēmumu sastāvā saskaņā ar 20. SGS "Valsts atbalsts" minētajiem atzīšanas principiem. Šie principi nosaka valsts dotācijas atzīšanu tajā brīdī, kad pastāv pamatota pārliecība par nosacījumu, kas saistīti ar dotācijas saņemšanu, izpildi. Turklāt dotācijas, kas attiecas uz izmaksu segšanu, ir atzīstamas tajā periodā, kad notikušas izmaksas, pie nosacījuma, ka pastāv pamatota pārliecība par dotācijas saņemšanu nākotnē.

Kritēriji, lai *Sabiedrība* saņemtu finanšu līdzsvara maksājumu, ir Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā noteikto finanšu līdzsvara nosacījumu neizpilde. Ņemot vērā to, ka 2023. gadā *Sabiedrība* neizpildīja Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzētos finanšu līdzsvara nosacījumus, attiecīgi izpildījās kritēriji Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļā paredzēto finanšu līdzsvara maksājumu saņemšanai.

Lai arī pastāv pārliecība par finanšu līdzekļu saņemšanu, pastāv nenoteiktība attiecībā uz *Sabiedrībai* nepieciešamo papildu finanšu līdzekļu saņemšanas laiku. Šī nenoteiktība attiecas gan uz līdzekļiem, lai kompensētu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un atjaunošanas izmaksas pilnā apmērā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai visa 2024. gada laikā, gan uz līdzekļiem *Latvijas dzelzceļa* finanšu līdzsvara nodrošināšanai.

8. NOTIKUMI PĒC 2023. GADA PĀRSKATA SASTĀDĪŠANAS DATUMA

Kopš pārskata gada beigām nav bijuši notikumi, kam būtu būtiska ietekme uz 2023. gada finanšu pārskatos uzrādīto informāciju.

9. PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

Koncerna Mātes sabiedrības valde (turpmāk tekstā – *Vadība*) ir atbildīga par *Koncerna* konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanu.

Konsolidētie finanšu pārskati no 16. līdz 37. lapai ir sagatavoti, pamatojoties uz grāmatvedības ierakstiem un attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu priekšstatu par *Koncerna* finansiālo stāvokli 2023. gada 31. decembrī, tā 2023. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā *Vadības* pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

Koncerna Vadība ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, *Koncerna* aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu *Koncernā* izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēršanu. *Vadība* ir atbildīga par Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R. Pļavnieks

Valdes locekle

V. Balode-Andrūsa

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI

KONSOLIDĒTAIS PEĻŅAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS PAR 2023. GADU

	2023	2022
Ieņēmumi	263 529	254 788
Pārējie ieņēmumi	26 859	27 580
Pamatdarbības ieņēmumi kopā	290 388	282 368
Preču, materiālu un pakalpojumu izmaksas	(89 040)	(84 323)
Personāla izmaksas	(133 961)	(124 314)
Nolietojums, amortizācija un vērtības samazinājums	(54 635)	(60 888)
Pārējās izmaksas	(9 509)	(13 148)
Pamatdarbības izmaksas kopā	(287 145)	(282 673)
Pamatdarbības peļņa/(zaudējumi)	3 243	(305)
Finanšu ieņēmumi	65	-
Finanšu izmaksas	(4 522)	(1 803)
Zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	(1 214)	(2 108)
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	(2 017)	(260)
Pārskata gada zaudējumi	(3 231)	(2 368)

Pielikumi no 23. līdz 37. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktora vietnieks ekonomikas jautājumos

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS APVIENOTO IENĀKUMU PĀRSKATS PAR 2023. GADU

(EUR'000)

	2023	2022
Pārskata gada zaudējumi	(3 231)	(2 368)
Posteņi, kuri netiks pārklasificēti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā:	(2 488)	(7 105)
<i>Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana</i>	<i>(2 488)</i>	<i>(7 105)</i>
Pārskata gada pārējie izdevumi	(2 488)	(7 105)
Pārskata gada apvienotie izdevumi	(5 719)	(9 473)
<i>Pārskata gada apvienotie izdevumi, kas attiecināmi uz Koncerna mātes sabiedrības akcionāru</i>	<i>(5 719)</i>	<i>(9 473)</i>

Pielikumi no 23. līdz 37. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktora vietnieks ekonomikas jautājumos

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI 2023. GADA 31. DECEMBRĪ

(EUR'000)

AKTĪVI	31.12.2023.	31.12.2022.
Ilgtermiņa ieguldījumi		
Pamatlīdzekļi	694 812	680 373
Nemateriālie ieguldījumi	4 347	3 488
Tiesības lietot aktīvus	3 578	5 557
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem un nemateriālajiem ieguldījumiem	25 871	29 787
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	74	74
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	728 682	719 279
Apgrozāmie līdzekļi		
Krājumi	13 845	14 181
Pircēju, pasūtītāju parādi un citi debitori	16 928	15 422
Uzkrātie ieņēmumi	46 798	24 359
Nauda un naudas ekvivalenti	39 203	80 388
Apgrozāmie līdzekļi kopā	116 774	134 350
Aktīvi kopā	845 456	853 629

(turpinājums nākamajā lapā)

KONSOLIDĒTAIS PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

2023. GADA 31. DECEMBRĪ (TURPINĀJUMS)

(EUR'000)

PASĪVI	31.12.2023.	31.12.2022.
Pašu kapitāls un saistības		
Pašu kapitāls		
Uz <i>Koncerna</i> mātes sabiedrības akcionāriem attiecināmais:		
Akciju kapitāls (pamatkapitāls)	327 622	327 622
Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve	26 493	28 981
Rezerves un nesadalītā peļņa	38 114	38 857
Pašu kapitāls kopā	392 229	395 460
Saistības		
Ilgtermiņa saistības		
Atliktā nodokļa saistības	1 781	1 863
Uzkrājumi	5 859	5 838
Aizņēmumi no kredītiestādēm	53 988	66 309
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	5 082	6 824
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	767	1 356
Nomas saistības	2 163	3 378
Nākamo periodu ieņēmumi	274 888	265 445
Ilgtermiņa saistības kopā	344 528	351 013
Īstermiņa saistības		
Aizņēmumi no kredītiestādēm	32 321	24 247
Uzkrājumi	1 828	763
Parādi piegādātājiem, darbuzņēmējiem un pārējie kreditori	33 082	39 343
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	20 257	20 330
Nomas saistības	1 442	2 234
Nākamo periodu ieņēmumi	19 769	20 239
Īstermiņa saistības kopā	108 699	107 156
Saistības kopā	453 227	458 169
Pašu kapitāls un saistības kopā	845 456	853 629

Pielikumi no 23. līdz 37. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktora vietnieks ekonomikas jautājumos

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS PAŠU KAPITĀLA IZMAIŅU PĀRSKATS

(EUR'000)

UZ KONCERNA MĀTES SABIEDRĪBAS AKCIONĀRIEM ATTIECINĀMAIS

	PAMAT-KAPITĀLS	ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMU PĀRVĒRTĒŠANAS REZERVE	REZERVES UN IEPRIEKŠĒJO GADU NESADALĪTĀ PEĻŅA	NESADALĪTĀ PEĻŅA VAI NESEGTE ZAUDĒJUMI	PAŠU KAPITĀLS KOPĀ
Par 2022. gadu					
01.01.2022.	289 142	36 086	68 691	3 909	397 828
2021. gada peļņa pārvietota uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu	-	-	3 909	(3 909)	-
Pamatkapitāla palielināšana	38 480	-	(38 480)	-	-
Darījumi ar Koncerna akcionāriem	38 480	-	(34 571)	(3 909)	-
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana	-	-	7 105	-	7 105
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšanas ietekme uz pārējiem apvienotajiem ienākumiem	-	(7 105)	-	-	(7 105)
Pārskata gada zaudējumi	-	-	-	(2 368)	(2 368)
Pārskata gada apvienotie izdevumi	-	(7 105)	-	(2 368)	(9 473)
31.12.2022.	327 622	28 981	41 225	(2 368)	395 460
Par 2023. gadu					
01.01.2023.	327 622	28 981	41 225	(2 368)	395 460
2022. gada zaudējumi pārvietoti uz iepriekšējo gadu nesadalīto peļņu	-	-	(2 368)	2 368	-
Darījumi ar Koncerna akcionāriem	-	-	(2 368)	2 368	-
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšana	-	-	2 488	-	2 488
Pārvērtēto pamatlīdzekļu norakstīšanas ietekme uz pārējiem apvienotajiem ienākumiem	-	(2 488)	-	-	(2 488)
Pārskata gada zaudējumi	-	-	-	(3 231)	(3 231)
Pārskata gada apvienotie izdevumi	-	(2 488)	-	(3 231)	(5 719)
31.12.2023.	327 622	26 493	41 345	(3 231)	392 229

Pielikumi no 23. līdz 37. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktora vietnieks ekonomikas jautājumos

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2023. GADU

(sagatavots, izmantojot netiešo metodi)

(EUR'000)

	2023	2022
Pamatdarbības naudas plūsma		
Zaudējumi pirms nodokļiem	(1 214)	(2 108)
Korekcijas:		
Pamatlīdzekļu nolietojums un citas vērtības samazinājuma korekcijas	34 796	44 877
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija un citas vērtības samazinājuma korekcijas	1 189	657
Peļņa no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	(164)	(189)
Zaudējumi no ieguldījumu vērtības samazinājuma korekcijas, neto	-	10
Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi	(65)	-
Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas	4 522	1 803
Peļņa pirms apgrozāmo līdzekļu un īstermiņa kreditoru atlikumu izmaiņu ietekmes korekcijām	39 064	45 050
Korekcijas:		
Debitoru parādu atlikumu pieaugums/ samazinājums	(23 893)	13 075
Krājumu atlikumu samazinājums	388	4 600
Piegādātājiem, darbuizpildītājiem un pārējiem kreditoriem maksājamo parādu atlikumu samazinājums/ pieaugums	(8 827)	1 867
Bruto pamatdarbības naudas plūsma	6 732	64 592
Izdevumi procentu maksājumiem	(4 386)	(1 682)
Izdevumi uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumiem	(2 099)	(244)
Pamatdarbības neto naudas plūsma	247	62 666
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma		
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde	(66 679)	(46 294)
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu pārdošanas	2 989	1 875
Saņemtās subsīdijas vai dotācijas	28 140	30 098
Saņemtie procenti	65	-
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma	(35 485)	(14 321)

(turpinājums nākamajā lapā)

KONSOLIDĒTAIS NAUDAS PLŪSMU PĀRSKATS PAR 2023. GADU (TURPINĀJUMS)

(EUR'000)

	2023	2022
Finansēšanas darbības naudas plūsma		
Saņemtie aizņēmumi	20 000	-
Izdevumi aizņēmumu atmaksāšanai	(24 247)	(30 060)
Izdevumi nomāto pamatlīdzekļu izpirkumam	(1 781)	(2 607)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma	(6 028)	(32 667)
Valūtas kursu svārstību rezultāts	81	88
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pārskata gadā	(41 185)	15 766
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada sākumā	80 388	64 622
Naudas un tās ekvivalentu atlikums pārskata gada beigās	39 203	80 388

Pielikumi no 23. līdz 37. lapai ir šo konsolidēto finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktora vietnieks ekonomikas jautājumos

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Koncerns pārvalda publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, sniedz dzelzceļa transporta pakalpojumus un ar tiem saistītus pakalpojumus.

Koncerna mātes sabiedrība – valsts akciju sabiedrība “Latvijas dzelzceļš” ir *Koncerna* valdošā sabiedrība un publiskās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja funkciju veicējs.

Koncerna mātes sabiedrība ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Komercreģistrā kā valsts akciju sabiedrība un tā 100% pieder Latvijas Republikai. *Koncerna* mātes sabiedrības juridiskā adrese ir Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1547, Latvija.

Visas *Koncernā* ietilpstošās sabiedrības ir reģistrētas Latvijas Republikā un *Koncerna* mātes sabiedrībai tajās ir tieša izšķiroša ietekme. *Koncernā* ietilpst:

NOSAUKUMS	DARBĪBAS VEIDS
SIA “LDZ CARGO”	kravu pārvadājumi
SIA “LDZ ritošā sastāva serviss”	ritošā sastāva uzturēšana un remonts lokomotīvu, sliežu ceļu mašīnu, mehānismu nomas pakalpojumi
SIA “LDZ apsardze”	apsardzes pakalpojumi
SIA “LDZ Loģistika”	transporta ekspedīcijas un loģistikas pakalpojumi
AS “LatRailNet”	infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veikšana
SIA “LDZ infrastruktūra”	likvidēta 12.04.2023.

Konsolidētos finanšu pārskatus apstiprina akcionāru sapulce, kuru sasauc valsts akciju sabiedrības “Latvijas dzelzceļš” Valde pēc revidenta atzinuma un padomes ziņojuma saņemšanas.

2. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šie finanšu pārskati ir sagatavoti, pamatojoties uz zemāk minētajiem grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principiem. Šie principi ir attiecīgi pielietoti visiem salīdzinošajiem rādītājiem, ja vien nav norādīts citādi.

2.1. GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES UN NOVĒRTĒŠANAS PRINCIPI

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi, papildus pielietojot pārvērtēšanas metodi kravas vagoniem kravu pārvadājumiem (iekļauti pamatlīdzekļos), piemērojot darbības turpināšanās principu.

Konsolidētie finanšu pārskati aptver laika periodu no 2023. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, *Vadība* pamatojas uz zināmām aplēsēm un pieņēmumiem, kas ietekmē atsevišķos pārskatos atspoguļotos posteņu atlikumus, kā arī iespējamo saistību apmēru. Nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses. Jebkāda aplēšu izmaiņu ietekme tiek atspoguļota finanšu pārskatos to noteikšanas brīdī. Lai gan šīs aplēses ir sagatavotas, balstoties uz visaptverošu *Vadības* rīcībā esošo informāciju par pašreizējiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no tām. Būtiski pieņēmumi un spriedumi aprakstīti 3. pielikumā.

Pārskata gadā nav stājušies spēkā Starptautiskie finanšu pārskatu standarti, to grozījumi un to interpretāciju grozījumi, kuru ieviešanai bija būtiska ietekme uz *Sabiedrības* darbību.

Pārskata gadā, kas sākas ar 2023. gada 1. janvāri, ir stājušies spēkā un ir apstiprināti lietošanai ES sekojoši standartu grozījumi:

- 17. SFPS *Apdrošināšanas līgumi* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).

- *Grozījumi 17. SFPS un 4. SFPS* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- *Grozījumi 1. SGS un 2. SFPS prakses paziņojums: Grāmatvedības politiku atklāšana* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). 1. SGS tika grozīts, lai pieprasītu uzņēmumiem atklāt informāciju par būtiskām grāmatvedības politikām, nevis nozīmīgas grāmatvedības politikas. Papildus tika grozīts arī SFPS 2. prakses paziņojums "Būtiskuma spriedumu pieņemšana", lai sniegtu norādījumus par to, kā piemērot būtiskuma jēdzienu grāmatvedības politikas informācijas atklāšanai.
- *Grozījumi 8 SGS: Grāmatvedības aplēšu definīcija* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi 8. SGS precizēja, kā uzņēmumiem ir jānošķir grāmatvedības politikas izmaiņas no izmaiņām grāmatvedības aplēsēs.
- *Atliktais nodoklis, kas saistīts ar aktīviem un saistībām, kas izriet no viena darījuma – Grozījumi 12. SGS* (stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- *Grozījumi 12. SGS: Ienākuma nodokļi: Starptautiskā nodokļu reforma - Otrā pīlāra modeļa noteikumi* (stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk).

Ar 2024. gada 1. janvāri vai vēlāk stāties spēkā sekojoši standartu grozījumi vai interpretācijas, kuri varētu ietekmēt *Sabiedrības* finanšu pārskatus un kuru ietekmi *Sabiedrības Vadība* pašlaik novērtē, tomēr sākotnējās aplēses liecina, ka tā nebūs būtiska:

- *Grozījumi 16. SFPS - Noma: Nomas saistības pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumos* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- *Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa - Grozījumi 1. SGS* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk).
- *Grozījumi 7. SGS Naudas plūsmas pārskats un 7. SFPS Finanšu instrumenti: Informācijas atklāšana: Piegādātāju finansēšanas vienošanās* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, vēl nav apstiprināti ES).
- *Grozījumi 21. SGS Apmaināmības trūkums* (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, vēl nav apstiprināti ES).

Koncerna Vadība ir veikusi citu standartu un interpretāciju, kas stāties spēkā, sākot ar 2024. gada 1. janvāri, ietekmes novērtējumu un nesagaida to būtisku ietekmi uz *Koncerna* finanšu pārskatiem.

2.2. ĀRVALSTU VALŪTAS PĀRVĒRTĒŠANA

Uzskaites un pārskatu valūta

Koncerna finanšu pārskatu posteņi tiek uzskaitīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā *Koncerns* darbojas (uzskaites valūta). Finanšu pārskatu posteņi ir uzrādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā *euro* (EUR), kas ir *Koncerna* pārskatu valūta. Visu *Koncernā* ietilpstošo sabiedrību uzskaites un pārskatu valūta ir EUR.

Darījumi un atlikumi ārvalstu valūtās

Visi darījumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti EUR pēc darījuma dienas sākumā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas publicētā EUR atsauces kursa. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtā pārskata gada pēdējā dienā finanšu pārskatā tiek norādīti, tos pārrēķinot EUR saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu pēc Eiropas Centrālās bankas publicētā valūtas kursa, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās.

Valūtu kursa starpības, kas rodas no norēķiniem valūtās, tiek atzītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

ĀRVALSTU VALŪTAS KURSI	VALŪTAS VIENĪBAS PAR 1 EUR	
	31.12.2023.	31.12.2022.
USD	1.10500	1.06660
CHF	0.92600	0.98470

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi galvenokārt sastāv no programmatūras licencēm. Sākotnēji tos atzīst iegādes izmaksās. Nemateriālajiem ieguldījumiem ir noteikts un ierobežots lietošanas laiks. Turpmāk nemateriālie ieguldījumi tiek uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un zaudējumus no vērtības samazināšanās.

Turpmākās izmaksas tiek kapitalizētas, palielinot esošā nemateriālā ieguldījuma vērtību, vai atzītas kā atsevišķs nemateriāls ieguldījums tikai tad, ja no tiem *Koncernam* ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi un šīs izmaksas ir iespējams ticami noteikt. Pārējās izmaksas tiek norakstītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā to rašanās brīdī.

Nemateriālajiem ieguldījumiem nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes, lai norakstītu to iegādes vērtību lietderīgās izmantošanas perioda laikā un to iekļauj attiecīgā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Pamatā nemateriālie ieguldījumi tiek nolietoti 5 gadu laikā.

2.4. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi tiek atzīti saskaņā ar iegādes izmaksu metodi vai pārvērtēšanas metodi, kā aprakstīts zemāk, atskaitot uzkrāto nolietojumu un jebkuru uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir nepieciešams.

Dzelzceļa ritošo sastāvu kravu pārvadājumiem, izņemot dīzeļvilcienus un lokomotīves, uzskaita pēc pārvērtēšanas metodes, t.i. šie pamatlīdzekļi tiek pārvērtēti ne retāk kā reizi piecos gados, ar mērķi nodrošināt, ka to uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no to patiesās vērtības pārskata gada beigās. Pārvērtēšanas rezultātā radušos uzskaites vērtības palielinājumu atzīst pārējo ienākumu sastāvā un kā pārvērtēšanas rezervi pašu kapitāla sastāvā. Vērtības samazinājumi, kas attiecas uz pamatlīdzekļiem, kam iepriekš tika atzīts vērtības palielinājums, tiek atzīti pārējo ienākumu sastāvā un samazina pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā. Citos gadījumos pārvērtēšanas rezultātā radušos vērtības samazinājumu atzīst Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Pamatlīdzekļu pārdošanas vai norakstīšanas gadījumā pārvērtēšanas rezerve, kas tikusi iekļauta pašu kapitālā, tiek pārklasificēta uz nesadalīto peļņu.

Pārvērtēšanas datumā uzkrātais nolietojums tiek izslēgts pret aktīva sākotnējo vērtību, neto summa tiek iekļauta pārvērtētajā vērtībā tā, lai pamatlīdzekļa bilances vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Pārējās pamatlīdzekļu kategorijas tiek uzskaitītas saskaņā ar iegādes izmaksu metodi, kur pamatlīdzekļus uzskaita to iegādes izmaksās, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu, ja tāds ir bijis. Iegādes izmaksās iekļauj uz pamatlīdzekļa iegādi tieši attiecināmās izmaksas. *Koncerna* pašu izveidoto pamatlīdzekļu vērtība sastāv no materiālu cenas un tiešajām darba izmaksām, kā arī jebkurām citām izmaksām, kas tieši saistāmas ar pamatlīdzekļa nodrošināšanu darba stāvoklī tam paredzētajam mērķim, un pamatlīdzekļu nojaukšanas un aizvešanas izmaksām un vietās, kur pamatlīdzekļim jāatrodas, atjaunošanu. Tādu datorprogrammu iegādes izmaksas, kas ir cieši saistītas ar iekārtas funkcionalitāti un nevar tikt no tās atdalītas, tiek kapitalizētas kā šo iekārtu sastāvdaļa.

Koncerns kapitalizē pamatlīdzekļus, kuru vērtība pārsniedz 500 EUR un lietderīgās kalpošanas laiks pārsniedz vienu gadu. Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek kapitalizēti un atspoguļoti kā pamatlīdzekļi.

Ja atsevišķu pamatlīdzekļu sastāvdaļu lietderīgās kalpošanas laiki atšķiras, tie tiek uzskaitīti kā atsevišķas pamatlīdzekļu sastāvdaļas. Pamatlīdzekļu aplēstās atlikušās vērtības un lietderīgās kalpošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katrā pārskata gada datumā.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūds *Koncernā* un šī posteņa izmaksas var ticami noteikt. Pārējās pamatlīdzekļu kārtējā remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skat. 3. pielikumu).

Nolietojums

Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nolietojums tiek iekļauts Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos tiek nolietoti tsāķajā no nomas perioda vai līdzīga pamatlīdzekļa lietderīgās kalpošanas laika pēc likmēm, kas pielietotas kategorijai, kurā ietilpst ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. Zemei nolietojums netiek aprēķināts.

Koncerna pamatlīdzekļiem pārskata perioda nolietojuma summa aprēķināta no katra pamatlīdzekļa atlikušās vērtības, piemērojot attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikto kalpošanas laiku.

PAMATLĪDZEKĻI	KALPOŠANAS LAIKS
Ēkas un būves	10-130 gadi
Sliežu ceļi	10-90 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – vagoni tehnoloģiskām vajadzībām un kravu pārvadājumiem	22-40 gadi
Dzelzceļa ritošais sastāvs – lokomotīves, dīzeļvilcieni un tehnoloģiskās iekārtas	5-40 gadi
Sliežu ceļu mašīnas	30 gadi
Skaitļošanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums	3-10 gadi
Pārējie pamatlīdzekļi	5-30 gadi

Nepabeigtā celtniecība

Aktīvi, kuri iegādes brīdī nav gatavi paredzētajam pielietojumam vai ir uzstādīšanas procesā, ir klasificēti kā "Nepabeigtās celtniecības objektu izmaksas". Nepabeigtās celtniecības objektu sākotnējā vērtība tiek palielināta perioda laikā par aizņēmumu izmaksām un citām tiešajām izmaksām, kas saistītas ar attiecīgo objektu līdz tā nodošanai ekspluatācijā. Attiecīgā pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība netiek palielināta par aizņēmumu izmaksām periodos, kad netiek veikti aktīvi nepabeigtās celtniecības objekta attīstības darbi.

Brīdī, kad nepabeigtās celtniecības objekti ir gatavi savam paredzētajam pielietojumam, tie tiek pārklasificēti atbilstošā pamatlīdzekļu kategorijā un tiek uzsākta nolietojuma aprēķināšana. Nepabeigtās celtniecības objekti tiek regulāri novērtēti ar mērķi noteikt, vai tiem nav vērtības samazināšanās pazīmes.

2.5. MANTISKO UN NEMATERIĀLO AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Visiem *Koncerna* mantiskajiem un nemateriālajiem aktīviem ir noteikts lietderīgās izmantošanas periods (izņemot zemi un muzeja krājumus). Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam, vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi tiek sagrupēti, balstoties uz zemāko līmeni, kuram var identificēt naudas plūsmu (naudu ienesošās vienības). Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās, kas atzīti iepriekšējos periodos, tiek pārskatīti katrā bilances datumā, lai noteiktu, vai nepastāv pierādījumi tam, ka zaudējumi ir samazinājušies vai vairs nepastāv. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ, ja ir veiktas izmaiņas aplēsēs, kas izmantotas atgūstamās summas noteikšanai. Zaudējumus no vērtības samazināšanās atceļ vienīgi tadā apmērā, par cik attiecīgā aktīva bilances vērtība nepārsniedz to bilances vērtību, atskaitot nolietojumu, kura tiktu noteikta, ja zaudējumi no vērtības samazināšanās netiktu atzīti.

2.6. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumentu klasifikācija

Koncerna finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no *Koncerna* finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē PVPZA (piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti). Iegultie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr vērtē patiesajā vērtībā. Tomēr *Vadībai* ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvus atzīst brīdī, kad *Koncerns* ir kļuvis par līgumslēdzēju pusi un izpildījis darījuma nosacījumus, t.i., tirdzniecības datumā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad *Koncerna* līgumsaistības uz finanšu aktīvu radīto naudas plūsmu izbeidzas vai, ja *Koncerns* nodod finanšu aktīvu citai pusei, vai arī, nododot būtiskākos aktīva riskus un no aktīva saņemamo atlīdzību, finanšu aktīvu iegādi un pārdošanu pamatdarbības ietvaros uzskaita tirdzniecības dienā, t.i., datumā, kad *Koncerns* nolemj aktīvu nopirkt vai pārdot.

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad saistības pamatā esošs pienākums tiek atsaukts, atcelts vai arī tam beidzas termiņš.

Novērtēšana

Sākotnējā atzīšanas brīdī finanšu instrumentus vērtē to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīviem un finanšu saistībām amortizētajā iegādes vērtībā, sākotnējās atzīšanas brīdī patieso vērtību koriģē par darījuma izmaksām, kas ir tieši attiecināmas uz šo finanšu instrumentu.

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā

Šajā kategorijā ietilpst *Koncerna* īpašumā esošie pašu kapitāla instrumenti, kas veido Pārējos vērtspapīrus un ieguldījumus. Šie ieguldījumi tiek uzrādīti ilgtermiņa aktīvu sastāvā, ja vien *Vadība* neplāno tos pārdot 12 mēnešu laikā no pārskata gada dienas. Šo finanšu aktīvu patieso vērtību nosaka, balstoties uz *Koncerna Vadības* izdarītajām aplēsēm, kuru pamatā ir šo ieguldījumu finanšu informācija. Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek atspoguļotas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Dividendes no ieguldījumiem tiek atzītas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā brīdī, kad *Koncernam* rodas likumīgas tiesības uz tām.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ir parāda instrumenti ar fiksētu vai nosakāmu maksājumu grafiku, kuri netiek turēti tirdzniecībai un kuru nākotnes naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā ietver Pircēju, pasūtītāju parādus un citus debitorus, kā arī Naudu un naudas ekvivalentus. Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificēti kā īstermiņa aktīvi, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tie tiek uzrādīti kā ilgtermiņa aktīvi. Īstermiņa debitoru parādi netiek diskontēti.

Finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvo procentu likmju metodi, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam.

Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas kasē, norēķinu kontu atlikumiem un īstermiņa augsti likvīdiem ieguldījumiem, kurus nepieciešamības gadījumā var viegli pārvērst naudā un kas nav pakļauti būtiskam vērtību izmaiņu riskam.

Vērtības samazinājums finanšu aktīviem amortizētajā iegādes vērtībā

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, expected credit loss) modelim. Modelim ir trīs pakāpju pieeja, kas balstās uz izmaiņām finanšu aktīva kredītkvalitatē, salīdzinot ar sākotnējo atzīšanu. Sabiedrība finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (pircēju un pasūtītāju parādiem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ. Modelis iekļauj operacionālus atvieglojumus pircēju un pasūtītāju parādiem.

Koncerns ir piemērojis 9.SFPS pieļautos operacionālos atvieglojumus attiecībā uz pircēju un pasūtītāju parādu vērtēšanu – pircēju un pasūtītāju parādus grupē pēc to kredītkvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, korigējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi, tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes. Aizdevumi, kas izsniegti meitas sabiedrībām, tiek uzskatīti par aktīviem ar tādu kredītrisku, kas nav būtiski palielinājies kopš sākotnējās atzīšanas brīža, līdz ar to SKZ aprēķinā iekļauj nākamo 12 mēnešu laikā sagaidāmos kredītzaudējumus.

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā un zaudējumi tiek atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistību amortizētajā iegādes vērtībā sastāvā tiek uzrādīti posteņos Aizņēmumi no kredītiestādēm, Citi aizņēmumi un Parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem un pārējie kreditori.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš ir garāks par vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Aizņēmumi

Sākotnēji aizņēmumi tiek atzīti patiesajā vērtībā, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas. Turpmākajos periodos aizņēmumi tiek uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Starpība starp saņemto naudas līdzekļu apjomu, atskaitot ar aizņēmumu saņemšanu saistītās izmaksas un aizņēmuma dzēšanas vērtību, tiek pakāpeniski ietverta peļņas vai zaudējumu pārskatā, izmantojot aizņēmuma efektīvo procentu likmi. Šī starpība tiek atzīta finanšu izmaksu sastāvā.

Aizņēmumi tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, izņemot gadījumus, kad *Koncernam* ir neatsaucamas tiesības atlikt saistību nokārtošanu uz vismaz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Finanšu aktīvu un saistību savstarpējais ieskaits

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpēji ieskaitīti un uzrādīti bilancē neto vērtībās, ja pastāv juridiskas tiesības šādu ieskaitu veikt, kā arī plānots veikt norēķinu pēc neto vērtībām vai arī nodot aktīvu un norēķināties par saistību vienlaicīgi.

2.7. KRĀJUMI

Krājumi tiek uzskaitīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtību veido normālas *Koncerna* darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot krājumu pabeigšanas un pārdošanas izmaksas. Iegādes vērtība tiek noteikta, izmantojot vidējo svērto krājumu novērtēšanas metodi kurināmajam un degvielai un FIFO (pirmais iekšā, pirmais ārā) metodi pārējām krājumu sastāvdaļām.

Nepieciešamības gadījumā novecojušo, lēna apgrozījuma vai bojāto krājumu vērtības samazinājumam tiek izveidoti uzkrājumi vērtības samazinājumam. Krājumiem, kas nav izmantoti ilgāk par gadu, tiek veidoti uzkrājumi 100% apjomā. Uzkrājumu summa tiek iekļauta Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

2.8. PĀRDOŠANAI TURĒTIE ILGTERMIŅA AKTĪVI (VAI ATSAVINĀŠANAS GRUPAS)

Ilgtermiņa aktīvi (vai atsavināšanas grupas) tiek klasificēti kā pārdošanai turētie, ja to uzskaites vērtība tiks atgūta, veicot pārdošanas darījumu, nevis ilgstošas lietošanas rezultātā. Šis nosacījums tiks uzskatīts par izpildītu tikai tādā gadījumā, ja pārdošanas darījuma varbūtība ir liela un attiecīgais aktīvs (vai atsavināšanas grupa) ir pieejama tūlītējai pārdošanai to pašreizējā stāvoklī. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi (vai atsavināšanas grupas) to pārklasifikācijas brīdī tiek novērtēti zemākajā no to uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām.

Vērtības samazinājums tiek atzīts gadījumā, ja pie sākotnējās atzīšanas vai turpmākās uzskaites aktīva (vai atsavināšanas grupas) vērtība tiek samazināta no sākotnējās uzskaites vērtības uz patieso vērtību, kas samazināta par pārdošanas izmaksām. Vērtības samazinājumu iespējams apvērst un atzīt ieņēmumos tā apvērsi, ja palielinās aktīva (vai atsavināšanas grupas) patiesā vērtība, kas samazināta par pārdošanas izmaksām. Tomēr šādu apvērsi var atzīt tikai tik lielā mērā, cik tā kompensē iepriekš atzīto vērtības samazinājumu šim aktīvam (vai atsavināšanas grupai).

Pārdošanai turēto ilgtermiņa aktīvu (vai atsavināšanas grupu) pārdošanas brīdī tiek atzīta neto peļņa vai zaudējumi no to atzīšanas pārtraukšanas un pārdošanas.

Pārdošanai turētos ilgtermiņa aktīvus (vai atsavināšanas grupas) neamortizē tik ilgi, kamēr tie tiek klasificēti kā pārdošanai turētie.

Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi un aktīvi, kas ir atsavināšanas grupas sastāvdaļa, bilancē tiek uzrādīti atsevišķi no citiem aktīviem. Saistības, kas ietilpst atsavināšanas grupā, bilancē tiek uzrādītas atsevišķi no citām saistībām.

2.9. AKCIJU KAPITĀLS UN MAKSĀJUMI PAR VALSTS KAPITĀLA DAĻU IZMANTOŠANU (DIVIDENDES)

Koncerna mātes sabiedrības akciju kapitālu veido parastās vārda akcijas. Visas *Koncerna* mātes sabiedrības akcijas ir dematerializētas akcijas. Akcijas nominālvērtība ir viens EUR.

Koncerna mātes sabiedrības akcionāram izmaksājamās dividendes jeb maksājumi par valsts kapitāla daļu izmantošanu tiek atspoguļotas kā saistības *Koncerna* finanšu pārskatos periodā, kurā *Koncerna* mātes sabiedrības akcionārs apstiprina dividenžu apmēru.

2.10. REZERVES

Pēc katra gada pārskata apstiprināšanas akcionāru sapulce lemj par pārskata gada peļņas sadali. Daļu no *Koncerna* mātes sabiedrības peļņas pēc nodokļu nomaksas, pamatojoties uz *Koncerna* mātes sabiedrības akcionāru sapulces lēmumu, var ieskaitīt rezerves kapitālā. Šim nolūkam pašu kapitāla sastāvā ir izveidotas "Rezerves". Rezervju izmantošana un sadalīšana ir akcionāru sapulces kompetencē.

2.11. UZKRĀTĀS NEIZMANTOTO ATVAĻINĀJUMU IZMAKSAS

Uzkrātās neizmanto atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmanto atvaļinājuma dienu skaitu uz pārskata gada beigām ar dienas vidējo darba samaksu

pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja daļu par sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2.12. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad *Koncernam* pagātnes notikumu rezultātā ir radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, un ir paredzams, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no *Koncerna*, un saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt.

Ja *Koncerns* paredz, ka uzkrājumu izveidošanai nepieciešamie izdevumi tiks daļēji vai pilnībā atmaksāti, šo izdevumu atmaksa tiek atzīta kā atsevišķs aktīvs tikai un vienīgi tad, kad ir praktiski skaidrs, ka šie izdevumi patiešām tiks atmaksāti. Ar jebkādu uzkrājumu saistītās izmaksas Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā tiek atspoguļotas, atskaitot summas, kas ir atgūtas.

2.13. PĀRSKATA GADA UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodokli uzrāda Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts saskaņā ar tiesību aktiem, kas ir spēkā pārskata perioda beigās. Spēkā esošie tiesību akti nosaka 20 procentu nodokļa likmi no aprēķinātās ar nodokli apliekamās bāzes, kura pirms nodokļa likmes piemērošanas koriģēta, ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo objekta vērtību dalot ar koeficientu 0,8.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas aprēķināts no peļņas sadales dividendēs, tiek uzrādīts Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā atsevišķi, bet pārējos gadījumos - pie pārējās saimnieciskās darbības izmaksām.

Atliktā nodokļa aktīvi vai saistības neveidojas, jo nav atšķirības starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to nodokļu bāzi. Tā kā *Koncerna* mātes sabiedrība kontrolē *Koncerna* meitas sabiedrību dividenžu politiku, tā spēj kontrolēt arī ar ieguldījumiem meitas sabiedrībās saistīto pagaidu atšķirību apvērse laiku, tai skaitā pagaidu atšķirības, kas rodas no nesadalītās peļņas. Tādējādi, *Koncerna* konsolidētajos finanšu pārskatos tiek atzītas atliktā nodokļa saistības attiecībā uz pagaidu atšķirībām, kas izriet no nesadalītās peļņas, piemērojot nesadalītajai peļņai piemērojamo nodokļa likmi, ja vien *Koncerns* nav izvērtējies, ka dividendes tiks sadalītas pārredzamā nākotnē.

2.14. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi ir atlīdzība, kuru saņem pamatdarbības veikšanas rezultātā. Ieņēmumus mēra līgumā noteiktās darījuma cenas apmērā. Darījuma cena ir summa, kuru *Koncerns* sagaida saņemt pēc kontroles nodošanas par precēm vai pakalpojumiem, izņemot trešo pušu vārdā iekasētās summas (piem., pievienotās vērtības nodokli). Darījuma cena tiek samazināta par piešķirtajām atlaidēm vai cita veida labumiem, kuri tiek piešķirti pircējam. Specifiski kritēriji *Koncerna* ieņēmumu atzīšanai katram no ieņēmumu veidiem minēti zemāk.

Koncerna sabiedrībām nav tādu līgumu ar klientu, kuru ietvaros būtu paredzēts norēķinu periods vairāk kā viens gads, līdz ar to *Koncerns* neveic korekcijas, lai atspoguļotu naudas vērtības izmaiņas laika gaitā. Turklāt, norēķinos nav paredzēta mainīgā atlīdzība.

Ieņēmumi no preču pārdošanas tiek atzīti kontroles nodošanas brīdī, t.i., brīdī, kad *Koncerns* attiecīgo preci ir piegādājis klientam un tas ir preci akceptējis, kā arī ir ticams, ka debitora parāds ir atgūstams.

Ieņēmumi no pakalpojumu sniegšanas tiek atzīti tajā finanšu periodā, kad pakalpojumi tika sniegti, ņemot vērā kopējo sniegtā pakalpojuma attiecību pret kopējo līgumā noteikto pakalpojumu, ja piemērojams.

***Koncerns* sniedz šādus pakalpojumus (kas pārsvarā tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS):**

- **Kravu pārvadājumi** – SIA “LDZ CARGO” veic kravu pārvadājumus:
  - no nosūtīšanas stacijas līdz saņemšanas stacijai (Latvijas teritorijā un Igaunijas teritorijā) iekšzemes pārvadājumos;

- no robežstacijas līdz pieostas stacijai vai sauszemes robežstacijai tranzīta pārvadājumos;
- no robežstacijas līdz saņēmējstacijai vai pretējā virzienā (importa un eksporta pārvadājumiem).

Ieņēmumi par sniedzamajiem kravu pārvadājumu pakalpojumiem sastāv no tarifa maksas, kā arī papildu samaksas, kas nav iekļauta tarifā un tiek noteikta pēc līguma. Maksa par kravu pārvadājumiem tiek noteikta saskaņā ar pārvadājuma tarifu – likmju sistēmu, kas ietver informāciju par pārvadājumu attālumiem, maksas aprēķināšanas kārtību un pārvadājumu maksu, kas sastāv no pārvadāšanas maksas, maksas par papildu operācijām un citiem ar pārvadājumiem saistītiem pakalpojumiem. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

- **Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumi** - nodrošina piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai un to infrastruktūras pārvaldītājs bez diskriminācijas sniedz visiem pārvadātājiem. *Latvijas dzelzceļš* sniedz publiskās lietošanas minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, pakalpojumu (minimālais piekļuves pakalpojumu komplekss).

Sabiedrībai ir piešķirta valsts budžeta dotācija pasažieru segmenta izmaksu segšanai līdz pilnajām izmaksām un dotācija pasažieru stacijām līnijās, kur pasažieru kustība pārtraukta. Par saņemtās dotācijas apmēru (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā.

- **Apkalpes vietu uzturēšanas pakalpojumi** – pasažieru staciju un pieturas punktu izmantošanas pakalpojumi. *Sabiedrība* sniedz sekojošus apkalpes vietas pakalpojumus pasažieru stacijās: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto telpu lietošana. Ieņēmumi (neieskaitot PVN) ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti, bet ne vairāk kā saņemtā finansējuma apmērā.
- **Infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumi, t.sk. apkalpes vietu pakalpojumi** - kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi (kravas vagonu apstrāde, veicot vai neveicot vilcienu formēšanu), vagonu tehniskā apkope un apskate, tekošais atkables remonts, vagonu glabājuma pakalpojumi u.c. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Specifiskie pakalpojumi, kas saistīti ar infrastruktūras apkalpošanu un remontu** - sliežu ceļu un tiltu klātnes būve un remonts, pārmiju pārvedu nomaiņa, dzelzceļa mašīnu, instrumentu un mehānismu remonts un vagonu modernizācija, sliežu metināšanas darbi un garsliežu transportēšana, ūdens novadsistēmu ierīkošana un remonts, zemes klātnes sagatavošana. Ieņēmumi tiek atzīti, sniedzot apkalpošanas darbus, vai arī, kad remontdarbi tiek pabeigti.
- **Ekspedīcijas pakalpojumi** – kravu transportēšanas maršrutu izstrādāšana, dzelzceļa kravu pārvadājumu organizēšana, t.sk. pārvadājumu dokumentu noformēšana, muitas formalitāšu kārtošana, kravas nosūtīšana/saņemšana. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Nomas pakalpojumi** – *Koncerns* ēkas, būves, zemi un pārējos pamatlīdzekļus, kuri nav nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai, pirmkārt, iznomā pārvadātājiem un citām ar dzelzceļa sistēmas darbību saistītajām uzņēmēj-sabiedrībām un iestādēm. Neizmantoto plaīību, kas atrodas dzelzceļa infrastruktūras objektos, iznomāšana ārējiem klientiem samazina pamatpakalpojuma pašizmaksu. Rezultātā palielinās pamatpakalpojuma konkurētspēja, kā arī paaugstinās objektu izmantošanas efektivitāte. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti. Ieņēmumi no nomas pakalpojumiem tiek atzīti saskaņā ar 16. SFPS.
- **Elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumi** – *Sabiedrība* sniedz elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus fiziskajām un juridiskajām personām, t.sk. atkarīgajām sabiedrībām. Elektroenerģijas sadales (vilces apakšstaciju un kontaktīklu) izmaksas pasažieru vilcienu vilces vajadzībām ir iekļautas maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pārvadājumu izmantošanu un šajā pakalpojumā neietilpst. Elektroenerģijas patērētājiem *Latvijas dzelzceļš* sniedz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumus, pildot saistības, ko nosaka “Elektroenerģijas tirgus likums”, likums “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” un Ministru kabineta noteikumi Nr. 50 “Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (no 10.11.2023. Ministru kabineta noteikumi Nr. 635). *Latvijas dzelzceļš* darbojas kā primārais pakalpojumu

sniedzējs, tādējādi ieņēmumi un izmaksas tiek atzīti bruto vērtībā. Ieņēmumi tiek aprēķināti, reizinot tarifu ar patērēto kilovatstundu skaitu, un tiek atzīti periodā, kad patēriņš veikts.

- **Principāla pakalpojumi** ietver ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, muitas procedūras – tranzīts noformēšanu, pagaidu uzglabāšanu. Atbilstoši līgumam starp *Latvijas dzelzeļu* un SIA "LDZ CARGO" *Sabiedrība* kā tranzīta procedūras izmantošanas atļaujas turētājs iesniedz tranzīta procedūras deklarācijas un noformē preču pagaidu uzglabāšanas deklarācijas, kā arī veic citas muitas procedūras - tranzīts ieviešanas nodrošināšanas darbības. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Ritošā sastāva remontdarbi un tehniskā apkope** – ietver SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" pakalpojumus, kas saistīti ar dīzeļlokomotīvu tehnisko apkopi un remontu; infrastruktūras ceļu mašīnu tehnisko apkopi un remontu; dzelzceļa ritošā sastāva kalpošanas termiņa pagarināšanas darbiem, mezglu un agregātu remontu, kravas vagonu depo un kapitālo remontu; kravas vagonu kalpošanas laika pagarināšanu; cisternu un segto vagonu kapitālo remontu; ar sliežu ceļu mašīnu remontu un tehniskā stāvokļa pārbaudi. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Vilces nodrošināšanas pakalpojumi** – SIA "LDZ CARGO" sniedz lokomotīvu brigāžu pakalpojumus gan "Latvijas dzelzceļš" koncerna sabiedrībām, gan citiem kravu pārvadātājiem un citiem ārējiem klientiem to saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Elektronisko sakaru pakalpojumi** – datu un elektronisko ziņojumu pārraides pakalpojumi, nomāto līniju pakalpojumi, piekļuves elektronisko sakaru tīkla infrastruktūrai pakalpojumi. Ieņēmumi tiek atzīti pēc faktiskās tīkla izmantošanas attiecīgajā pārskata periodā.
- **Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi** - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar kravu un pasažieru pārvadājumu informācijas sistēmām, vilcienu kustību, kā arī biznesa atbalsta, kontroles un vadības informācijas sistēmām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Būvniecības pakalpojumi** – ietver pašu spēkiem veiktos būvdarbus dzelzceļa infrastruktūras objektos. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Dīzeļdegvielas uzglabāšana un realizācija** – degvielas realizācijas pakalpojumu sniedz SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" Ekipēšanas centra degvielas bāzes. Galvenokārt šis pakalpojums tiek sniegts dzelzceļa pārvadātājiem. Ieņēmumi no dīzeļdegvielas realizācijas tiek atzīti degvielas pārdošanas brīdī – kad degviela tiek iepildīta transportlīdzeklī. Ieņēmumi no citiem ar degvielu saistītiem pakalpojumiem tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Nesagraujošās kontroles laboratorijas pakalpojumi** - ietver pakalpojumus, kas saistīti ar manometru kalibrēšanu, pirmreizēju un atkārtotu verifikāciju; dzelzceļa ritošā sastāva mezglu un detaļu nesagraujošo kontroli (ar vizuālo, ultraskaņas, magnētisko daļiņu un virpuļstrāvas metodēm); dzelzceļa cisternu 3. - 9. klases vielu pārvadāšanai atbilstības vērtēšanu; dzelzceļa ritošā sastāva atjaunošanas remonta ar kalpošanas laika pagarināšanu atbilstības vērtēšanu; ģeometrisko mērīšanas līdzekļu pārbaudi. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Apsardzes pakalpojumi** – SIA "LDZ apsardze" veic dažādu objektu un dzelzceļa kravu fizisko apsardzi, projektē un montē dažādas apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, kam ekspluatācijas laikā veic tehnisko apkopi un uzturēšanu, kā arī veic saņemto trauksmes signālu monitoringu. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Pakalpojumi pasažieru stacijās** – pasažieru stacijās tiek sniegti šādi apkalpes vietas pakalpojumi: biļešu pārdošanas vietu, pasažieru apziņošanas sistēmu un pasažieriem paredzēto vietu lietošana. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.
- **Citi pakalpojumi** – šajos pakalpojumos ietilpst vilcienu komercapskates pakalpojumi, tehnoloģisko centru un nodošanas punktu darbības nodrošināšanas pakalpojumi, infrastruktūras pārvaldītāja specifiskie pakalpojumi, un dažādi citi neliela apjoma pakalpojumi juridiskām un fiziskām personām. Ieņēmumi tiek atzīti periodā, kad pakalpojumi tiek sniegti.

Procentu ienākumi

Procentu ienākumi tiek atzīti pēc uzkrājumu metodes, pielietojot efektīvo procentu likmi (saskaņā ar 9. SFPS). Procentu ieņēmumi no naudas un naudas ekvivalentiem tiek klasificēti kā finanšu ienākumi.

Ienākumi no soda naudām

Ievērojot piesardzības principu, līgumsodus, t.sk. nokavējuma naudu par kavētiem norēķiniem, ieņēmumos atzīst tikai pēc to saņemšanas.

Ienākumi no dividendēm

Ienākumi no dividendēm tiek atzīti, kad rodas likumīgas tiesības uz tām.

2.15. NOMAS LĪGUMI

Klasifikācija

Līguma noslēgšanas brīdī *Koncerns* izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmaiņā pret atlīdzību. Lai izvērtētu, vai līgums ir noma vai ietver nomu, *Koncerns* izvērtē, vai:

- Līgums paredz identificējamā aktīva izmantošanu – aktīvs var tikt norādīts tieši vai netieši un tam ir jābūt fiziski nošķiramam vai jāatspoguļo visu aktīva kapacitāti no fiziski nošķirama aktīva. Ja piegādātājam ir nozīmīgas tiesības aizstāt aktīvu, aktīvs nav identificējams;
- *Koncernam* ir tiesības gūt visus saimnieciskos labumus no identificējamā aktīva izmantošanas visā tā lietošanas periodā;
- *Koncernam* ir tiesības noteikt identificējamā aktīva izmantošanas veidu. *Koncernam* ir tiesības noteikt izmantošanas veidu, kad tā var pieņemt lēmumu par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots. Gadījumos, kad attiecīgi lēmumi par to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiek izmantots, ir iepriekš noteikti, *Koncernam* ir jāvērtē, vai tam ir tiesības darboties ar aktīvu vai norīkot darbošanos ar aktīvu noteiktā veidā, vai *Koncerns* ir paredzējis aktīva lietošanu tādā veidā, kas iepriekš nosaka to, kā un kādā nolūkā aktīvs tiks izmantots.

Līguma, kas ietver nomas sastāvdaļu vai vairākas nomas sastāvdaļas, sākotnējā novērtēšanā vai atkārtotas novērtēšanas gadījumā *Koncerns* attiecina uz katru nomas sastāvdaļu to relatīvo atsevišķo cenu.

Nomnieks

Noma tiek atzīta kā tiesības izmantot aktīvu un tam atbilstošās nomas saistības datumā, kad nomātais aktīvs ir pieejams *Koncernam* lietošanā. Tiesību izmantot aktīvu izmaksas veido:

- nomas saistību sākotnējā novērtējuma summas;
- jebkuri nomas maksājumi, kas izdarīti sākuma datumā vai pirms tā, atskaitot saņemtos nomas veicināšanas maksājumus;
- jebkuras sākotnējās tiešās izmaksas.

Tiesības izmantot aktīvu tiek amortizētas pēc lineārās metodes no sākuma datuma līdz pamatā esošā aktīva lietderīgās lietošanas laika beigām. Nolietojums tiek rēķināts pēc lineārās metodes no nomas sākuma datuma līdz nomas termiņa beigām, ja vien nav plānots aktīvu izpirkt. Tiesības izmantot aktīvu periodiski tiek samazinātas par zaudējumiem no vērtības samazināšanās, ja tādi ir, un koriģētas, ņemot vērā nomas saistību pārvērtēšanu.

Aktīvi un saistības, kas izriet no nomas, to sākotnējās piemērošanas datumā tiek novērtēti atlikušo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā, kas diskontēta, izmantojot *Koncerna* salīdzināmo procentu likmi. Nomā saistībās iekļauj šādu nomas maksājumu patreizējo vērtību:

- fiksēti nomas maksājumi (ieskaitot pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgie nomas maksājumi, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes;
- maksājumi, kas jāveic nomniekam saskaņā ar atlikušās vērtības garantijām;

- pirkšanas iespējas izmantošanas cena, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju, un
- soda naudas maksājumi par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo to, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, ja mainās nākotnes nomas maksājumi, jo ir mainījies indekss vai likme, ko lieto šo maksājumu noteikšanai, ja mainās *Koncerna* aplēse par paredzamo maksājumu apmēru, vai, ja *Koncerns* maina savu izvērtējumu par pirkšanas iespējas izmantošanu, nomas termiņa pagarināšanu vai izbeigšanu. Kad nomas saistības tiek atkārtoti novērtētas, attiecīga korekcija tiek veikta lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtībā vai atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja lietošanas tiesību aktīva uzskaites vērtība samazinās līdz nullei.

Katrs nomas maksājums tiek sadalīts starp nomas saistībām un procentu izdevumiem par nomas saistībām. Nomas saistību procentu izdevumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā nomas periodā, lai veidotu konstantu periodisku procentu likmi atlikušajai nomas saistībai katrā periodā.

Īstermiņa noma un noma, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību

Nomas maksājumi, kas saistīti ar īstermiņa nomu vai nomu, kuras pamatā esošais aktīvs ir ar zemu vērtību, tiek atzīti kā izdevumi pēc lineārās metodes peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Īstermiņa noma ir noma, kuras nomas termiņš sākuma datumā ir 12 mēneši vai mazāk.

Iznomātāja uzskaitē

Nomas darījumus, kuri pēc savas būtības nodod nomas ņēmējam visu risku un atbildību, kas raksturīgi īpašumtiesībām uz aktīvu objektu, klasificē kā finanšu nomas darījumus. Nomas darījumi, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgā riska un atbildības, tiek klasificēti kā operatīvā noma.

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu. Nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas tiek iekļauti atbilstošā nomas perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Apakšnomas darījumu uzskaitē (*Koncerns* ir iznomātājs)

Gadījumā, ja saskaņā ar līgumu *Koncerns* ir iznomātājs, bet daļa no nomas objektiem tiek nodota tālāk nomā, veidojas apakšnomas darījums. Katrs apakšnomas darījums tiek izvērtēts pēc tā atbilstības finanšu vai operatīvās nomas definīcijai, izvērtējumu veicot attiecībā uz tiesībām lietot aktīvu. Uzskaitē tiek veikta atbilstoši noteiktajam apakšnomas veidam – *Koncerns* ir iznomātājs uz operatīvās nomas nosacījumiem vai *Koncerns* ir iznomātājs uz finanšu nomas nosacījumiem. Gadījumā, ja apakšnoma ir finanšu noma, tā tiek uzskaitīta atsevišķi kā nomas debitors. Neto ieskaits ar saistību netiek veikts.

Apakšnomas darījumu uzskaitē:

- *Koncerns* kā starpposma iznomātājs samazina “tiesības lietot aktīvu”, veidojot “finanšu nomas debitora parādu” par šo daļu, neatzīstot nomas ieņēmumus no apakšnomas, bet aprēķina procentu ieņēmumus no “finanšu nomas debitora parāda”;
- Apakšnomas termiņa laikā *Koncerns* kā starpposma iznomātājs atzīst nolietojuma izmaksas “tiesībām lietot aktīvu” tiktāl, cik attiecas uz to “tiesību lietot aktīvu” daļu, kas nav nodota apakšnomā, bet atzīst procentu izmaksas par nomas saistībām pilnā apmērā.

2.16. VALSTS LĪDZFINANSĒJUMS UN ES LĪDZEKĻI

Valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek atzīti to patiesajā vērtībā brīdī, kad ir pietiekama pārlicība par to saņemšanu un var ticami apgalvot, ka *Koncerns* būs spējīgs pildīt visus ar šo līdzekļu saņemšanu saistītos noteikumus.

Uz aktīviem (pamatlīdzekļiem) attiecināmais valsts līdzfinansējums un ES līdzekļi tiek uzrādīti bilances postenī “Nākamo periodu ieņēmumi” un periodiski atzīti Konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā proporcionāli attiecīgo aktīvu (pamatlīdzekļu) nolietojumam to lietderīgās izmantošanas laikā.

2.17. SAISTĪTĀS PUSES

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti valsts, *Koncernā* ietilpstošo sabiedrību Valdes un Padomes locekļi, viņu tuvi ģimenes locekļi un sabiedrības, kurās minētajām personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

2.18. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par *Koncerna* finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (koriģējošie notikumi). Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav koriģējoši, tie tiek atspoguļoti finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

2.19. DARBINIEKU LABUMI

Sociālās apdrošināšanas un pensiju plāna iemaksas

Koncerns veic sociālās apdrošināšanas maksājumus valsts pensiju apdrošināšanai valsts fondēto pensiju shēmā saskaņā ar Latvijas likumdošanu. Valsts fondēto pensiju shēma ir fiksētu iemaksu pensiju plāns, saskaņā ar kuru *Koncerna* sabiedrībai jāveic likumā noteikta apjoma maksājumi. *Koncerna* sabiedrībai nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja valsts fondēto pensiju shēma nevar nokārtot savas saistības pret darbiniekiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek atzītas kā izmaksas, izmantojot uzkrājumu principu, un ir iekļautas darbinieku izmaksās. Saskaņā ar Ministru kabineta 17.12.2020. noteikumiem Nr. 786 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem" no 2021. gada 70,14% no valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām ir iemaksātas, lai finansētu valsts noteikto iemaksu pensiju sistēmu.

2.20. KONSOLIDĀCIJAS PAMATPRINCIPI

Par *Koncerna* meitas sabiedrību tiek uzskatīta tāda sabiedrība, kuras finanšu vai operatīvo darbību kontrolē *Koncerna* mātes sabiedrība. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja *Koncerna* mātes sabiedrībai pieder vairāk nekā 50% no meitas sabiedrības akcijām vai kapitāla daļām, kā arī tai ir spēja kontrolēt visus operatīvos lēmumus, ko pieņem attiecīgā meitas sabiedrība.

Koncerna meitas sabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti no brīža, kad mātes sabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitas sabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas.

Sabiedrību finanšu pārskati tiek sagatavoti, lietojot vienotas grāmatvedības un finanšu politikas līdzīgiem darījumiem un citiem notikumiem līdzīgos apstākļos. Nepieciešamības gadījumā *Koncerna* meitas sabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes var tikt mainītas, lai nodrošinātu atbilstību *Koncernā* lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm. Konsolidētie finanšu pārskati ietver mātes sabiedrības un meitu sabiedrību gada pārskatus par 2023. gadu. *Koncerna* sabiedrību gada pārskatu periodi ir vienādi un sakrīt ar kalendāro gadu.

Darījumi starp *Koncerna* sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa vai zaudējumi no darījumiem starp *Koncerna* sabiedrībām tiek izslēgti.

3. BŪTISKI PIENĒMUMI UN SPRIEDUMI

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izdarīt būtiskus pieņēmumus. Tāpat, sagatavojot pārskatus, *Vadībai* ir nepieciešams izdarīt pieņēmumus un spriedumus, piemērojot *Koncerna* izvēlēto uzskaites politiku.

Finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un pielikumos sniegto informāciju finanšu pārskatu datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ieņēmumus un izdevumus. Faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. Jomas, kuras vairāk var ietekmēt pieņēmumi, ir *Vadības* pieņēmumi un aprēķini, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību un uzkrājumu lielumu.

Pamatlīdzekļu lietderīgās kalpošanas periods

Katrā pārskata perioda beigu datumā *Koncerns* izvērtē tā pamatlīdzekļu atlikušo lietderīgās kalpošanas periodu. Balstoties uz pēdējiem *Koncerna* mātes sabiedrības Finanšu direkcijas veiktiem novērtējumiem, esošais lietderīgās kalpošanas laiks ir atbilstošs *Koncerna* pamatlīdzekļu faktiskās izmantošanas laikam.

Uzkrājumi

Novērtējot uzkrājumu apjomu, *Vadība* balstās uz aplēsēm par iespējamo saistību apjomu, kā arī termiņu, kurā saistības varētu realizēties. Gadījumā, ja šie notikumi nerealizējas vai realizējas citādāk, faktisko izmaksu apjoms var atšķirties no aplēstā.

Pamatlīdzekļu vērtības samazinājums

Iepriekšējos gados pamatlīdzekļu vērtības samazinājums atzīts saimnieciskajā darbībā neizmantojamiem pamatlīdzekļiem, kā arī tādiem aktīviem, kuriem nākotnes sagaidāmie saimnieciskie labumi ir būtiski zemāki nekā to bilances vērtība. Nozīmīgākā vērtības samazinājuma summa atzīta attiecībā uz ēkām, būvēm un sliežu ceļiem, pamatojoties uz nākotnes naudas plūsmām no šo pamatlīdzekļu izmantošanas pakalpojumu sniegšanā.

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, visi *Sabiedrības* aktīvi sadalīti naudu ienesošajās vienībās – ģeogrāfiskajos sliežu ceļu iecirkņos. Katram iecirknim vērtētas vērtības samazināšanās pazīmes un iecirkņiem ar vērtības samazināšanās pazīmēm, veikta vērtības samazināšanās pārbaude. Galvenie vērtības samazināšanās indikatori bija pasažieru pārvadājumu neesamība vai samazinājums konkrētajā iecirknī, kā arī kravu pārvadājumu apjomu būtisks samazinājums. 2023. gadā kravu pārvadājumu apjomi nav būtiski samazinājušies un apjomu samazinājumu izdevies kompensēt vienlaicīgi saglabājot ieņēmumus plānotajā līmenī un samazinot izmaksas. Atkārtoti tika izvērtētas naudas plūsmas, ko paredzēts iegūt no aktīva iecirkņos, kuros iepriekš samazināta pamatlīdzekļu vērtība. Veicot aprēķinus tika ņemts vērā, ka Satiksmes ministrija atbilstoši Eiropas Savienības direktīvām, lai padarītu dzelzceļu par satiksmes mugurkaulu, paredz nodrošināt vilcienu satiksmi starp visām lielākajām Latvijas pilsētām kā primāro transporta veidu un piešķirt līdzekļus infrastruktūrai, kas nepieciešama pasažieru pārvadājumiem. Bez tam *Latvijas dzelzceļš* plāno optimizēt kravu apstrādes procesu un attiecīgi samazināt infrastruktūras, kas nepieciešama kravu pārvadājumiem, izmaksas. Rezultātā secināts, ka aktīvi uzskaitīti patiesā vērtībā.

Ņemot vērā, ka 2023. gadā nav notikušas būtiskas vērtības samazinājuma pamatā esošo apstākļu izmaiņas, 2023. gadā papildus vērtības samazinājums nav identificēts.

Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2023. gada faktiskajiem rādītājiem un 2024. gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvadātāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. Diskontējot nākotnes plānotās naudas plūsmas, piemērota 6,28% vidēji svērtā kapitāla cena (WACC), kas noteikta kā infrastruktūras pārvaldītājam atbilstoša vidēji svērtā kapitāla cena. WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. WACC sasniedzot 7,75% (pieaugot par 1%), vērtības samazinājums palielinātos par 4 miljoniem EUR. Savukārt pie WACC 5,75% (samazinājuma par 1%), vērtības samazinājums nebūtu atzīstams.

Papildus izvērtējumam naudu ienesošo vienību līmenī veikts arī kopējais vērtības samazinājuma izvērtējums, nosakot *Sabiedrības* kopējo lietošanas vērtību. Šī izvērtējuma rezultātā nav identificēta nepieciešamība atzīt papildus vērtības samazinājumu 2023. un 2022. gadā. Nākotnes paredzamās naudas plūsmas noteiktas, balstoties uz 2023. gada faktiskajiem rādītājiem un 2024. gada budžetu, ekstrapolējot tos uz nākošajiem 10 gadiem. 10 gadu aprēķina periods ņemts infrastruktūras pārvadātāja aktīvu specifikas dēļ – tie ir ilgtermiņa aktīvi, kuri atdevi sniedz ilgstošā laika periodā. 2023. gadā kopējā vērtības samazinājuma aprēķinā piemērotā diskonta likme (WACC) sastādīja 6,28%.

Arī šajā aprēķinā WACC ir būtiskākais rādītājs, kas ietekmē vērtības samazinājuma aplēsi. Vērtējot aprēķina jutīgumu pret WACC izmaiņām, secināms, ka vērtības samazinājums jāatzīst WACC pārsniedzot 7,52% robežlielumu, t.i. esot par 1,24% lielākam.

Finanšu līdzsvara maksājums

Sabiedrības galvenais uzdevums ir nodrošināt valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu un drošus, augstas kvalitātes un efektīvus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs. Šī uzdevuma nodrošināšanai zaudējumu kompensēšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 9. panta 4. daļai paredzēts saņemt valsts finansējumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai. Daudz gadu līgums, kas tika noslēgts

2018. gadā, bija spēkā līdz 2022. gada 31. decembrim, pašlaik noris darbs pie jauna līguma noslēgšanas turpmākajiem periodiem.

Rīgā, datums skatāms laika zīmogā

Valdes priekšsēdētājs

R.Pļavnieks

Valdes locekle

V.Balode-Andrūsa

Gada pārskatu sagatavoja VAS "Latvijas dzelzceļš" Finanšu direkcija:
Finanšu direktora vietnieks ekonomikas jautājumos

T.Labzova-Ceicāne

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu